

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΜΝΑΕ

► ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ:

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2020

Οι επιτυχίες συνεχίζονται!!!

(σελ. 6)

► ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ...

(σελ. 8)

Το ΕΠΑ.Λ. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ: καινοτομεί στο δρόμο των... **ERASMUS**

- INTERstem
- Robogenius
- Πρακτική Άσκηση σε Μιλάνο & Βαρκελώνη

(σελ. 2,4,5)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

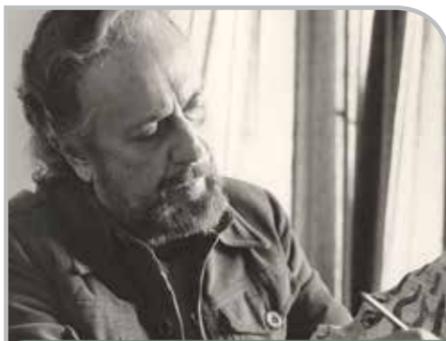
Βαρθολομαίος

Συνέντευξη

του Α. Θ. Παναγιότατου Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως

(σελ. 3,4)

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ

Η ΕΡΗ ΡΙΤΣΟΥ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ

«Ετούτος δω ο λαός δε γονατίζει παρά μονάχα μπροστά στους νεκρούς του»

(σελ. 5)

ΧΑΡΗΣ ΡΩΜΑΣ

«Το καλύτερο κομμάτι της κοινωνίας είναι πάντα τα **παιδιά** και **οι νέοι**»

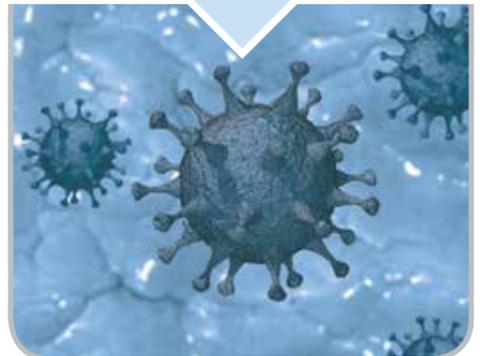
Ελάτε να γνωρίσουμε τον πολυτάλαντο ηθοποιό

(σελ. 7)

ΑΡΘΡΑ

ΟΙ ΚΡΥΦΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΙΑΣ «ΚΟΡΩΝΟΪΟΠΛΗΚΤΗΣ»

(σελ. 8)

STOP BULLING

6^η ΜΑΡΤΙΟΥ

Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της **ΒΙΑΣ** στο **ΣΧΟΛΕΙΟ**

Διαδικτυακή δράση 1^{ου} ΕΠΑ.Λ. Περάματος

(σελ. 6,7)

το ΕΠΑ.Λ. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ σε τροχιά ERASMUS...

InterSTEM

ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ: Ποιες δραστηριότητες θα αναλάβει το σχολείο μας για την υλοποίηση αυτού του νέου προγράμματος;

ΗΛΙΑΝΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΟΥ: Κύρια αρμοδιότητά μας αποτελεί η κατασκευή και η συντήρηση ιστοσελίδας (που ήδη είναι προς χρήση) και η ανάρτηση όλου του Επιμορφωτικού Εκπαιδευτικού Υλικού που απευθύνεται σε καθηγητές πέντε χωρών, για αυτό και είναι πολύγλωσσο(στα αγγλικά, ισπανικά, ρουμανικά, γαλλικά και ελληνικά). Επίσης το δικό μας σχολείο θα συμβάλει στην σύνταξη ενός οδηγού προς άλλους καθηγητές ευρωπαϊκών χωρών, που θέλουν να εφαρμόσουν τη νέα αυτή μέθοδο σε μαθητές λυκείου.

ΜΥΡΙΑΜ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ: Εσείς είστε μία φιλόλογος. Ποια είναι τα οφέλη τέτοιων προγραμμάτων για έναν καθηγητή θεωρητικών μαθημάτων και ειδικότερα για έναν φιλόλογο;

ΗΛΙΑΝΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΟΥ: Η αλήθεια είναι ότι δεν περίμενα ποτέ να κατανοήσω ότι μέθοδοι που αφορούν τις θετικές επιστήμες, μέθοδοι πιο ελκυστικές, μπορούν να εφαρμοστούν και σε θεωρητικά μαθήματα. Να σας δώσω ένα παράδειγμα: στο προηγούμενο πρόγραμμα ρομποτικής, νόμιζα ότι η ρομποτική αφορά μόνο τα θετικά μαθήματα. Η αποκάλυψη ήταν ότι μπορεί να συνδυαστεί και με θεωρητικά μαθήματα π.χ. με το μάθημα της ιστορίας, όπου τα παιδιά με τη βοήθεια των ρομπότ θα αναπαριστούν μία μάχη ή με το μάθημα της λογοτεχνίας, όπου εδώ τα ρομπότ προγραμματίζονται από τους μαθητές και αναπαριστούν τις κινήσεις ενός ήρωα σε ένα σκηνικό. Το μεγάλο όφελος είναι ότι μπορεί να είναι Διαθεματικό τρόπο, συνδυάζοντας δηλαδή διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα/μαθήματα όπως τα μαθηματικά, την ιστορία και τη φυσική να παρουσιάσω μία ενότητα με πολύ πιο ενδιαφέροντα τρόπο για παιδιά ενός επαγγελματικού λυκείου, τα οποία έχουν μεγαλύτερη έφεση στα θετικά μαθήματα.

ΙΩΑΝΝΑ ΣΠΗΛΙΩΠΟΥΛΟΥ: Πώς μπορείτε να τα αξιοποιήσετε; Σκέφτεστε κάτι τέτοιο να το εφαρμόσετε άμεσα στο σχολείο μας;

ΗΛΙΑΝΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΟΥ: Το παρόν πρόγραμμα που αφορά την Μέθοδο Stem είμαστε υποχρεωμένοι ως σχολείο να την εφαρμόσουμε στα θεωρητικά μαθήματα, δηλαδή στο μάθημα της ιστορίας, της γλώσσας και της λογοτεχνίας. Θα αξιοποιήσω ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι το οποίο θα δημιουργήσει

Για μία ακόμα χρονιά τα προγράμματα ERASMUS έχουν πρωταγωνιστική θέση στο σχολείο μας. Ελάτε να τα γνωρίσουμε μέσα από συνεντεύξεις που πήρε η συντακτική ομάδα της «Εκτός Υλης» με τους πρωταγωνιστές τους: τους καθηγητές, κα Ηλιάνα Αναγνωστάκου και κο Γιάννη Κουβαράκη και φυσικά τους μαθητές τους.

Ισπανός εταίρος σε ισπανικό σχολείο μέσα στο οποίο ένα ήρωας σε ένα ηλεκτρονικό περιβάλλον καλείται να εκτελέσει μια αποστολή που θα βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία, σε κείμενα ή σε χάρτες. Άρα εγώ θα αξιοποιήσω σε πρώτη φάση τις νέες τεχνολογίες στα θεωρητικά μαθήματα των ΕΠΑ.Λ.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΩΛΩΜΟΣ: Ποιος θα είναι ο αντίκτυπος για τους μαθητές;

ΗΛΙΑΝΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΟΥ: Οι μαθητές έχουν τεράστιο όφελος, γιατί βλέπουν ότι ένα αντικείμενο δεν είναι αποκομμένο από τα υπόλοιπα, δηλαδή η γλώσσα και η ιστορία δεν είναι αποκομμένες τελειώς από τα μαθηματικά, τη φυσική και τις νέες τεχνολογίες. Με αυτόν τον τρόπο καλλιεργούνται στους μαθητές ψηφιακές δεξιότητες, Γλωσσικές δεξιότητες και Μαθηματικές δεξιότητες. Και κάτι άλλο: επειδή όλες αυτές οι μέθοδοι σπριζονται στην ομάδα, οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται, μία ικανότητα η οποία ζητείται στις μέρες μας πάρα πολύ από όλους τους επαγγελματικούς κλάδους. Αποκτούν μια σφαιρική γνώση και αντίληψη της πραγματικότητας. Δεν βλέπουν μονοδιάστατα οι μαθητές μία διδακτική ενότητα. Και κακά τα ψέματα, ο καλός επαγγελματίας στις μέρες μας πρέπει να τα καταφέρει να πάρα πολλά πεδία. Ζητείται από την αγορά εργασίας ένα άτομο που θα συνδυάζει και Κοινωνικές δεξιότητες και Γλωσσικές δεξιότητες και Μαθηματικές και φυσικά εξοικείωση με την τεχνολογία. Όλα τα ευρωπαϊκά προγράμματα που έχει αναλάβει το ΕΠΑ.Λ. Περάματος στο κέντρο τους έχουν την τεχνολογία. Ακόμα και το InterSTEM βασίζεται σε ένα Ηλεκτρονικό παιχνίδι που θα κατασκευάσει μια ισπανική εταιρεία ηλεκτρονικών παιχνιδιών με σκοπό την εκπαίδευση των μαθητών.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:
<https://interstem.education/>
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: *Interdisciplinary use of Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) for teaching non-STEM subjects in compulsory education, N° 2020-1-FR01-KA201-080015*
ΕΤΑΙΡΟΙ: *Quarter Mediation (Ολλανδία), Boreal Innovation (Γαλλία), Asociatia de Studii Socio-Economice (Ρουμανία), Colegiul National Fratii Buzesti (Ρουμανία), 1^ο Επαγγελματικό Λύκειο Περάματος (Ελλάδα), Cookie Box (Ισπανία)*

ΒΙΚΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ: Καταρχάς θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε εσάς, κε Κουβαράκη, αλλά και τους μαθητές του Α1 για αυτή τη διαδικτυακή φιλοξενία. Μπορείτε να μας κάνετε μία μικρή εισαγωγή κε Κουβαράκη, για το τι είναι το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ «Στρατηγική σύμπραξη στη Σχολική Εκπαίδευση» με τίτλο «Robogenius: ROBOTics Learning for empowering the new GENerations of EU Innovators» που «έτρεξε» στο σχολείο μας τα δύο (2) τελευταία χρόνια; Πιθανότατα το γνωρίζουν οι μαθητές σας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΒΑΡΑΚΗΣ: Δεν τους έχω πει πάρα πολλά πράγματα, απλώς ότι «τρέξαμε» ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα και μέσω αυτού μπορέσαμε και πήραμε αυτό τον εξοπλισμό, δηλαδή τα ρομποτάκια που αξιοποιούμε και στο μάθημα «Ζώνη δημιουργικής απασχόλησης». Χωρίς αυτό το πρόγραμμα, δεν θα τα διέβετε το σχολείο μας.

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ: Πώς βιώσατε το πρόγραμμα αυτό ως συμμετέχων καθηγητής;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΒΑΡΑΚΗΣ: Να σας πω... Αρχικά σκοπός μου ήταν, όπως προανέφερα, να βρω τρόπους χρηματοδότησης για την αγορά του παραπάνω εξοπλισμού. Αλλά τελικά, είδα ότι είχε πολύ ενδιαφέρον το να ταξιδεύεις και στο χώρο της Ευρώπης και να βλέπεις πως σκέπτονται εκεί, πως είναι το εκπαιδευτικό τους σύστημα. Οπότε, όλη αυτή η διαδικασία μου άρεσε πάρα πολύ.

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ: Πολύ ωραία! Και ποιο είναι το

ROBOGENIUS στη ζώνη δημιουργικών δραστηριοτήτων

όφελος σε προσωπικά και επαγγελματικά επίπεδο;
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΒΑΡΑΚΗΣ: Κοιτάζτε να δείτε, εμένα μου άρεσει το μάθημα να το κάνω και τα παιδιά να το διασκεδάζουν, οπότε με τον υπάρχοντα εξοπλισμό κάτι τέτοιο είναι εφικτό. Η ρομποτική, παράλληλα, είναι ένα μάθημα που αρέσει πολύ στα παιδιά, ουσιαστικά είναι σαν παιχνίδι. Προσωπικά, δεν μπορώ να πω ότι αναβαθμιστήκα ως καθηγητής – άλλωστε είμαι στο τέλος της καριέρας μου – αλλά πήρα την ευχαρίστηση να βλέπω ευχαριστημένα τα παιδιά. Αυτό ήταν το όφελος που είχα και έχω εγώ. Βέβαια βελτιώθηκε πάρα πολύ ο εξοπλισμός του εργαστήριου μας, αφού όλα αυτά που πήραμε, βοήθησαν να γίνεται πιο εύκολο το μάθημα και να περνάμε κάποιες έννοιες π.χ. Φυσικής, Μαθηματικών, ... πιο εύκολα στα παιδιά. Αν παρακολουθήσετε κάποια στιγμή το μάθημα, θα δείτε ότι μπορείς να περάσεις πάρα πολλά πράγματα/έννοιες μέσα από τα ρομπότ, να κάνεις δηλαδή ακόμα και μάθημα Ιστορίας και σίγουρα αυτό έχει πολύ ενδιαφέρον.

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ: Υπέροχα! Πώς εφαρμόζετε τη νέα διδακτική μέθοδο;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΒΑΡΑΚΗΣ: Αυτή η μέθοδος, «Κατασκευαστική μάθηση» (Constructive Learning), θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι σαν «να μαστορεύεις την γνώση». Συνήθως, ο παραδοσιακός τρόπος διδασκαλίας βασίζεται σε «ένα τύπο που μιλά» – όπως γίνει τώρα στην τηλεδιδασκαλία – και κάποια παιδιά από κάτω που απλά ακούνε. Αυτό πιστεύω πως είναι πολύ βαρετό. Το πιο ωραίο, πιστεύω, ότι είναι να υπάρχει μια «αποστολή», «μία περιπέτεια» στο μάθημα, να υπάρχει ένα σενάριο, ένα παιχνίδι, δηλαδή να λες πως θα φτιάξουμε τώρα μια ιστορία και αυτήν την ιστορία, θα την αναπαριστήσουμε με τα ρομπότ. Θα μπορούσε αυτή η ιστορία να μην έχει μόνο

κίνηση αλλά και ανθρώπινες εκφράσεις και λόγια που θα τα λείει φυσικά το ρομπότ. Για παράδειγμα είχαμε φτιάξει – με τα περαινά παιδιά της Α΄ τάξης – ένα μηχανήμα και έβγαζε αντισηπτικό κάθε φορά που πλναιάζε κάποιος τα χέρια του και έλεγε τη φράση «πολύ σχολαστικά!». Αυτό άρεσε στα παιδιά, και μάλιστα τα ωθούσε να απολυμαίνονται πιο συχνά τα χέρια τους. Είναι καλύτερο, λοιπόν, να παίζεις, να στήνεις κάτι, να το φτιάχνεις μόνος σου και έτσι σιγά σιγά να φτάνεις και στο επιθυμητό αποτέλεσμα, που είναι η μάθηση. Πράγματι, παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον να βλέπεις τα παιδιά να συμμετέχουν όλα μαζί σε ένα τέτοιο εγχείρημα.

ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ: Μέσω αυτού του προγράμματος ήρθατε σε επαφή με συναδέλφους από σχολεία ή εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού. Νιώσατε κάποια στιγμή ότι το ελληνικό σχολείο και ειδικότερα το δικό μας ΕΠΑ.Λ. υστερεί σε κάτι;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΒΑΡΑΚΗΣ: Όχι δεν υστερούμε σε τίποτα, είμαστε μια χαρά. Ίσα ίσα που το σχολείο μας πάντοτε συμμετείχε σε καινοτόμες δράσεις και με μεγάλη επιτυχία. Συγκεκριμένα στο παρελθόν συμμετείχαμε στο πρόγραμμα «ΔΙΔΑΛΛΟΣ» που αφορούσε κάποιες καινοτομίες που έφτιαχναν τα σχολεία και τις παρουσιάζαν σε πανελλαδικό επίπεδο. Μάλιστα, όσοι κέρδιζαν, πήγαιναν ταξίδια στο εξωτερικό (Αυστρία, Μιλάνο). Το δικό μας σχολείο σας πληροφορώ ότι τις περισσότερες φορές ήταν ή πρώτο (1ο) ή δεύτερο (2ο). Αν καταβείτε στο εργαστήριο μας, θα δείτε καμιά δεκαριά (10ρια) μετάλλια. Τώρα με το συγκεκριμένο πρόγραμμα Ρομποτικής είχαμε την ευκαιρία να δούμε πως λειτουργούν οι συνάδελφοι στο εξωτερικό, τον διαφορετικό δηλ. τρόπο σκέψης και δράσης με

(☞συνέχεια σελ. 4)

Βαρθολομαίος ο Άνθρωπος, ο Οικουμενικός Πατριάρχης

Αποκλειστική συνέντευξη στην «Εκτός Υλης»

Αποτελεί ύψιστη τιμή αλλά και ευλογία η συνέντευξη που παραχώρησε τον Φεβρουάριο στην εφημερίδα μας ο Α.Θ.Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίος, μια μεγάλη προσοικειότητα με παγκόσμια ακτινοβολία, αλλά και πρόσωπο-σύμβολο της Ορθόδοξης. Μας μίλησε για τη ζωή και το έργο του και τοποθετήθηκε πάνω σε θέματα επίκαιρα με την ευαισθησία και την απλότητα που πάντα τον διακρίνει. *Τον ευχαριστούμε θερμά.*

➔ Την Παρασκευή 24 Ιουλίου 2020 έγινε η πρώτη ισλαμική προσευχή στην Αγία Σοφία. Ακολούθησε ένα σφοδρό κύμα ελληνικών και διεθνών αντιδράσεων. Εσείς παράλληλα δηλώσατε ότι: «Είναι γεγονός ότι η μετατροπή της Αγίας Σοφίας και της Μονής της Χώρας σε μουσουλμανικά τεμνία μας πνέουν». Η δική μας άποψη είναι πως η Αγία Σοφία παραμένει ένα μνημείο με αδιαμφισβήτητο οικουμενικό χαρακτήρα και αξία και εξακολουθεί να εκπέμπει το πανανθρώπινο μήνυμά της. Εσείς τι πιστεύετε;

Με μεγάλη χαρά επικοινωνώ μαζί σας, ανταποκρινόμενος στην πρόσκλησή σας να απαντήσω στις ερωτήσεις σας για τη σχολική εφημερίδα σας. Η πανδημία, με την οποία βρίσκεται αντιμέτωπη η ανθρωπότητα, μας έχει στερήσει την πρόσωπο προς πρόσωπο επικοινωνία. Εδώ, στο ταπεινό και μαρτυρικό Φανάρι, στο Κέντρο της Ορθοδοξίας, όλα τα προηγούμενα χρόνια είχαμε τη χαρά να υποδεχόμαστε αμέτρητους μαθητές που επισκέπτονταν την Πόλη για να αγιάζουν την ιστορία, την ζώσα ιστορία της Ορθοδοξίας και του Γένους μας, να επισκεφθούν την Αγία Σοφία, αλλά και να προσκυνήσουν στον Πάναετο Πατριαρχικό Ναό και στους δεκάδες εν λειτουργία Ναούς μας, να συναντηθούν με τους μαθητές της Ομογένειας και να επισκεφθούν τα σχολεία μας, καθώς και τη «σιωνική», από το 1971, Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Όμως η πανδημία, πρόσκαιρα ελιζόμενα, αναχαιτίζει αυτό το κύμα της νεανικής ζωντανιάς, το οποίο, είμεθα βέβαιοι, θα συνεχιστεί μετά την αντιμετώπιση του κορωνοϊού, κάτι για το οποίο εργάζονται ακατάπαυστα τους τελευταίους μήνες επιστήμονες και ερευνητές από όλο τον κόσμο, οι οποίοι ανακάλυψαν τα εμβόλια που θα μας προστατεύσουν. Μόλις λοιπόν η πανδημία περάσει και η ανθρωπότητα βρει ξανά τους γνώριμους ρυθμούς της, ο Πατριάρχης θα σας περιμένει να σας υποδεχθεί και πάλι στις αυλές της Μητρος Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, η οποία στο διάβα των αιώνων βίωσε λαμπρές στιγμές δόξης, αλλά και στιγμές πόνου και δοκιμασιών, που πάντοτε αντιμετώπισε με ακλόνητη πίστη προς τον Θεό, με πολλή προσευχή και υπομονή.

Σε ό,τι αφορά στο ερώτημά σας, πράγματι παιδιά μου, πολλές φορές το τελευταίο διάστημα θέλωσα ότι η μετατροπή της Αγίας Σοφίας, σε τζαμί, αλλά και η παράνομη απόφαση για τη Μονή της Χώρας, μας προκάλεσε πολύ πόνο και λύπη.

Η Αγία Σοφία, έδρα των προκατόχων μου για περίπου 900 χρόνια, ήταν και παραμένει ένας κορυφαίος ιερός τόπος που απολαμβάνει του σεβασμού και της τιμής των Χριστιανών Ορθοδόξων, και όχι μόνον, αλλά αποτελεί και το πλέον αντιπροσωπευτικό θρησκευτικό οικοδόμημα μιας ολόκληρης εποχής, ενός μοναδικού υπερκλιόχρονου πολιτισμού, του Βυζαντινού. Αυτά τα συναισθήματα σεβασμού και αγάπης προς αυτό το υπέροχο μνημείο, το οποίο ανηγέρθη για να τιμηθεί η Σοφία του Θεού, δεν έπαψαν να εκφράζονται ακόμα και μετά την χρησιμοποίησή του, από τον 15ο αιώνα και ύστερα, ως μουσουλμανικό τεμνίο. Πατί ακριβώς, η Αγία Σοφία, σε κάθε εποχή και υπό οποιαδήποτε συνθήκες αντανακλά τη σοφία με την οποία ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο, την απόλυτη αρμονία και ισορροπία του, και υπενθυμίζει τη δική μας ευθύνη να προστατεύσουμε την κτίση, αναπόσπαστο μέρος της οποίας είμαστε και εμείς οι άνθρωποι, και να εργαζόμαστε για να φέρουμε την αρμονία και ισορροπία στις μεταξύ μας σχέσεις, με στόχο την επικράτηση της ειρήνης και της δικαιοσύνης στον κόσμο. Κάθε παρέμβαση στο μνημείο κρίνεται από το αν αφήνει ανέγγιχτο αυτό το αρχέγονο μήνυμά του.

➔ Είστε στην κορυφή της ιεραρχίας. Ήταν ένα όνειρο σας; Πως αισθάνεστε γι' αυτό;

Όταν πριν από 60 χρόνια εισήλθα στον ιερό κλήρο δεν μπορούσα ασφαλώς να φανταστώ την εξέλιξη και την προοπτική που θα είχε μένα στην Εκκλησία. Επιθυμία μου ήταν και παραμένει να διακονώ τον Θεό και τον συνάνθρωπο. Αυτό ήθελα πάντοτε, γι' αυτό με την απόφαση μου να γίνω κληρικός βρήκα την ευτυχία στη ζωή μου. Είναι πολύ σημαντικό

ό, τι κάνουμε στη ζωή μας να μας φέρνει μία πληρότητα. Εσείς, σήμερα, καλείστε να πάρετε μία απόφαση πολύ σημαντική για τη ζωή σας. Να επιλέξετε το αντικείμενο των σπουδών σας, να επιλέξετε τη μελλοντική εργασία σας. Είμαι βέβαιος ότι στην απόφαση αυτή θα παίζει ρόλο η επιθυμία σας, η προσωπική σας κλίση, τα ενδιαφέροντά σας, αλλά και οι συμβουλές των γονέων σας και των καθηγητών σας. Στην περίπτωση μου πάντοτε έβλεπα τη ζωή μου μέσα στην Εκκλησία. Από μικρό παιδί όταν βοηθούσα τον παπά του χωριού μου, τον αείμνηστο πατέρα Αστέριο, και τον συνόδεα στα ξωκκλήσια της όμορφης πατρίδας μου, της Ίμβρου, όπου τελούσε τη Θεία Λειτουργία, η Εκκλησία ήταν η ζωή μου. Αυτή η αγάπη οδήγησε τα βήματά μου στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης, στα Πριγκιπώνησα, σε αυτό το ιστορικό εκπαιδευτικό ίδρυμα του Πατριαρχείου μας. Αργότερα ως διάκονος συνέχισα τις σπουδές μου στη Ρώμη, στη Γενεύη και στο Μόναχο. Πάντοτε όμως η Εκκλησία ήταν το κέντρο της ζωής μου. Όταν η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου μας με εξέλεξε Οικουμενικό Πατριάρχη, 270ο διάδοχο του Αποστόλου Ανδρέου, ιδρυτού της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, αισθάνθηκα ακόμα περισσότερο το βάρος της ευθύνης να διακονώ έναν τόσο σημαντικό και αρχαίο θεσμό, τον αρχαιότερο εν λειτουργία που υφίσταται σήμερα στην Κωνσταντινούπολη, και όχι μόνον. Αυτό το αίσθημα ευθύνης και αφοσίωσης προς την Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία και προς το ποιμνίο της σε όλο τον κόσμο, αισθάνομαι κάθε ημέρα της ζωής μου. Ο αγώνας και η αγωνία μου, η μέριμνά μου και η καθημερινή διακονία μου είναι να δίδει το Οικουμενικό Πατριαρχείο μας την μαρτυρία του στον κόσμο για την πνευματική ενίσχυση του λαού του Θεού, σε μία εποχή πολλαπλών δοκιμασιών, αλλά και για την προώθηση του διαλόγου μεταξύ θρησκειών, λαών και πολιτισμών, με στόχο την επικράτηση της ειρήνης σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Ταυτόχρονα, μεριμνώ για την ενίσχυση της ομογένειας μας εδώ, στην Πόλη, και για τη διαφύλαξη της κληρονομιάς των πατέρων μας. Αυτή είναι η δική μας ταπεινή προσπάθεια, την οποία θα συνεχίζουμε όσο μας επιτρέπει ο

Θεός, γιατί από Εκείνον προέρχονται όλα. Θα ήθελα να γνωρίζετε, όμως, ότι αναπαύομαι, όταν νέα παιδιά, όπως εσείς, έχετε στην καρδιά, στην σκέψη και στην προσευχή σας το ταπεινό Φανάρι, την ιστορική Καθέδρα της μαρτυρικής Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως και της Ορθοδοξίας μας. Και να είστε βέβαιοι ότι ο Θεός θα ανταποκριθεί σε κάθε προσευχή που φέρει για τις οικογένειές σας και για όλο τον κόσμο.

➔ Συνά οι συμπαθείς μας αναζητούν λύσεις και παρηγοριά στα προβλήματά τους σε διαδικτυακούς «φιλοφύλακες», με τους οποίους πολλές φορές δεν έχουν καμία άμεση-φυσική επαφή. Πατί πιστεύετε πως δεν απευθύνονται ή δεν εμπιστεύονται τους εκπροσώπους της Εκκλησίας μας;

Καταρχήν, οι διαδικτυακές «φιλιές», ή μάλλον καλύτερα «γνωριμιές» στο διαδίκτυο, δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματική φιλία. Πατί φιλία σημαίνει να μοιράζεσαι εμπράκτα με έναν άλλο άνθρωπο χαρές και λύπες, να βρισκείσαι σε κοινωνία μαζί του. Η πραγματική φιλία δοκιμάζεται στον χρόνο και στις διάφορες καταστάσεις με τις οποίες βρισκόμαστε αντιμέτωποι. «Φιλίες» με ένα κλάβ δεν γίνονται. Και αν γίνονται, δεν κρατούν, είναι εφήμερες. Αυτές οι σύγχρονες διαδικτυακές «φιλι-

ες» κάποιες φορές, όπως όλοι γνωρίζουμε, κρύβουν πολλούς κινδύνους, καθώς κανείς δεν γνωρίζει ποιος βρίσκεται πίσω από μία φωτογραφία και ένα όνομα στο διαδίκτυο. Αντί λοιπόν να ψάχνουν οι συμμαθητές σας, αλλά και όλοι οι νέοι, εικονικές φιλιές, καλύτερο είναι να κλείσουν τους υπολογιστές και τα laptop, να σταματήσουν να κοιτούν όλη την ώρα τα smartphones, και να επικοινωνήσουν με τους ανθρώπους γύρω τους. Αυτή η αληθινή επικοινωνία είναι που λείπει στις ημέρες μας. Πατί ζούμε στην εποχή της επικοινωνίας αλλά δεν επικοινωνούμε πραγματικά μεταξύ μας. Η πρόσωπο προς πρόσωπο σχέση και ο απευθείας διάλογος έχουν παραχωρήσει την θέση τους στο διαδίκτυο, τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες συμμαχιών και στα smartphones. Εμείς, στην εποχή που ήμουν νέος, τα προβλήματά μας, ό,τι μας απασχολούσε, το συζητούσαμε στην οικογένειά, με τους γονείς και τα αδελφία μας. Τις φιλιές τις κάναμε στη γειτονιά, στο σχολείο, στην πλατεία του χωριού, που μαζεύομασταν όλα τα παιδιά να παίξουμε μπάλα, και αργότερα κατά τη διάρκεια των σπουδών μας. Εκεί που συναντούσαμε ο ένας τον άλλο, που βλέπαμε τα πρόσωπά μας, που γελοούσαμε, τσακωνόμασταν, μοιραζόμασταν τα όνειρά μας για το μέλλον. Σίγουρα η εποχή άλλαξε, πολλά πράγματα για εμάς τους παλαιότερους είναι ένας άγνωστος κόσμος, ενώ για εσάς φαίνεται σαν κάτι φυσικό. Όμως, παιδιά μου, η τεχνολογία και τα επιτεύγματά της είναι στη διάθεσή μας για να κάνουν τη ζωή μας πιο εύκολη και όχι να γίνουμε δούλοι του, χωρίς κρίση και προσωπικότητα, και τέλος να εξαρτώμασθε από αυτά χάνοντας την ελευθερία μας. Καμία τεχνολογική πρόοδος, κανένα smartphone ή gadget δεν μπορεί να υποκαταστήσει τις ανθρώπινες σχέσεις, την πρόσωπο προς πρόσωπο επικοινωνία. Αυτή, η πραγματική επικοινωνία, είναι ο πυρήνας της ζωής της Εκκλησίας μας, η οποία άλλωστε σημαίνει κοινωνία προσώπων που από κοινού αντιμετωπίζουν όλα όσα φέρνει η ζωή, και τις χαρές και τις λύπες. Μαζί, με πίστη στον Θεό και με αγάπη και σεβασμό προς τον Πλάστη, μπορούμε να ξεπερνάμε και τις μεγαλύτερες δυσκολίες, τα πιο σύνθετα προβλήματα. Πατί λοιπόν κάποιοι συμμαθητές σας αισθάνονται πιο άνετα να μιλήσουν με κάποιον άγνωστο «φιλο» που γνωρίζουν στον αχανή και ενίοτε σκοτεινό ψηφιακό κόσμο, και μοιράζονται μαζί του σκέψεις, ιδέες, καμιά φορά, και φωτογραφίες. Θα εμπιστευόμαστε ποτέ κάποιον άγνωστο που θα βλέπατε στον δρόμο για να του πείτε ό,τι σας απασχολεί; Είμαι βέβαιος ποτέ. Μην το κάνετε λοιπόν ούτε και στο διαδίκτυο. Εμπιστευθείτε τους γονείς σας, την οικογένειά σας, τους διδασκάλους σας, τους αληθινούς φίλους σας, τους «αλλητούς σας», όπως τους λέτε. Αφήστε στην άκρη τα ηλεκτρονικά και ανοίξτε την καρδιά σας σε αυτούς που έχετε δίπλα σας και οι οποίοι ενδιαφέρονται ειλικρινά για εσάς. Μιλήστε τους, συζητήστε μαζί τους. Αν νομίζετε ότι δεν σας ακούν, τότε «ακουστήξτε» τους, αλλά πραγματικά και όχι διαδικτυακά. Πείτε τους φωνάχτε ότι θέλετε να μιλήσετε, να κάνετε διάλογο, να ακούσετε και να ακουστείτε. Δημιουργήστε πραγματικές φιλιές, σχέσεις εμπιστοσύνης και αλληλοκατανόησης, εμπιστευθείτε τον Χριστό και αφιερώστε λίγο από τον χρόνο σας στην συμμετοχή σας στη ζωή της Εκκλησίας, της μεγάλης σας οικογένειας. Και τότε θα έχετε την απάντηση στο ερώτημά σας.

➔ Σας έχει αποδοθεί ο τίτλος του «Πράσινου Πατριάρχη», λόγω της ευαισθητοποίησης σας σε θέματα οικολογίας και περιβάλλοντος. Θεωρείτε πως το οικολογικό είναι το Νοούμερο 1 πρόβλημα του πλανήτη μας, πάνω στο οποίο θα πρέπει να εγκύψουμε όλοι και γιατί;

Ο πλανήτης μας είναι το κοινό μας σπίτι. Για ό, τι κάνουμε σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος είναι περισσότερο από βέβαιο ότι θα πληρώσουμε βαρύτερα τίμημα. Η κλιματική αλλαγή, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η τρύπα του όζοντος, το λιώσιμο των παγετώνων στους Πόλους, η αποψίλωση των δασών, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, που όλο και πιο συχνά βιώνουμε, δεν είναι ασύνδετα μεταξύ τους. Είναι το αποτέλεσμα της ανθρώπινης σεβούς παρέμβασης στο φυσικό περιβάλλον, μέρος του οποίου είναι και ο Άνθρωπος. Είναι αλήθεια ότι ο σύγχρονος τρόπος ζωής, η δημιουργία μεγαλοπολέων, η εκβιομηχάνιση, η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων και άλλοι παρεμφερεί παράγοντες προκάλεσαν μία ανατροπή στην ισορροπία της φύσης, σε μία ισορροπία που επικρατούσε για εκατομμύρια χρόνια και που διαταράχθηκε σε περίπου έναν αιώνα. Μπορούμε να τα αλλάξουμε όλα αυτά; Μοιάζει δύσκολο, αλλά σφειλούμε να αγωνιστούμε γι' αυτόν τον σκοπό. Η αγωνία μας για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος σημαίνει ότι είμαστε αντίθετοι στην πρόοδο; Σίγουρα όχι. Δεν υπάρχει όμως πραγματική πρόοδος, όταν αυτή συμβαίνει σε βάρος της ακεραιότητας της φύσης.

(←συνέχεια από σελ. 3)

Για τον λόγο αυτό, το Οικουμενικό Πατριαρχείο μας, ξεκίνησε πριν από τρεις και πλέον δεκαετίες έναν μεγάλο αγώνα για να ευαισθητοποιήσει την παγκόσμια κοινή γνώμη, κάθε άνθρωπο καλής θέλησας, για την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Οι προσπάθειές μας επικεντρώθηκαν στην προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ όλων των θρησκειών και όλων των επιστημών. Διοργάνωσαμε εννέα διεθνή συμπόσια εν πλω σε θάλασσες και μεγάλους ποταμούς, που ενώνουν λαούς και πολιτισμούς. Επιδιώξιμά μας ήταν να στρέψουμε το ενδιαφέρον του πλανήτη στα οικουσιμότητα που απειλούνται και να αναδείξουμε τη σημασία της προστασίας του νερού ως κεντρικού στοιχείου της ζωής. Ταξιδέψαμε και τον Αιγαίο και τη Μαύρη Θάλασσα, στην Αδριατική και την Βαλτική, στον Δούναβη και τον μακρινό Αμαζόνιο, στην παγωμένη Γροιλανδία, στον Μισισίπι, αλλά και στον Σαρωνικό, τα νερά του οποίου βρέχουν και τη δική σας πόλη. Ακούσαμε τις τοπικές κοινωνίες και τα προβλήματά τους και βοηθήσαμε, το αγωνιώδες μήνυμά τους να ακουστεί σε όλο τον κόσμο. Προσκαλέσαμε στο τραπέζι του διαλόγου εκπροσώπους θρησκειών, πολιτικούς, κορυφαίους επιστήμονες, περιβαλλοντολόγους, ακτιβιστές, αλλά και εκπροσώπους του πολιτισμού, του επιχειρηματικού κόσμου και της επικοινωνίας, από κάθε γωνιά του πλανήτη, για να συμπεροβληματοποιήσουμε και να προτείνουμε λύσεις για την διάσωση και προστασία του πλανήτη μας.

Διοργάνωσαμε τα Συνέδρια της Χάλκης, το τέταρτο από τα οποία πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά τον περασμένο Ιανουάριο, και πολλά μικρότερα σεμινάρια, τα οποία φιλοξενήθηκαν στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης, τα πρώτα χρόνια της Πατριαρχίας μου. Είμαστε πεπεισμένοι ότι, εάν θέλουμε να υπάρχουν πραγματικές ελπίδες για την αναστροφή της κλιματικής αλλαγής και γενικότερα της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, απαιτείται ριζική μεταμόρφωση του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε και αντιμετωπίζουμε τον κόσμο. Όπως έχω πει και άλλη φορά, απαιτούνται θυσίες για χάρη των άλλων και της γης, θυσίες που θα ωφεληθούν μακροπρόθεσμα όλους μας. Καλούμαστε να διακρίνουμε μεταξύ του τι θέλουμε και τι χρειαζόμαστε ή – το πιο σημαντικό – τι πρώτα απ' όλα χρειάζεται ο κόσμος. Σε εσάς τους νέους σας παραδίδουμε έναν κόσμο με πολλά προβλήματα. Η γενιά μας δεν διαχειρίστηκε πάντοτε το φυσικό περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους με τον απαιτούμενο σεβασμό. Στην πραγματικότητα αυτόν τον πλανήτη τον δανειστήκαμε από τις επόμενες γενιές. Το Πατριαρχείο μας και η ταπεινότητά μου, ως Πατριάρχης και πνευματικός πατέρας, κυρίως όμως ως συνάνθρωπος, προσπάθησα να αφηγηθώ και να ευαισθητοποιήσω κάθε άνθρωπο σε όλο τον κόσμο για να αλλάξουμε όλοι στάση. Τους υπενθύμισα ότι ο κόσμος αυτός δεν μας ανήκει και οφείλουμε να τον προστατεύσουμε για να μεγαλώσει εσείς και οι επόμενες γενιές σε ένα πιο καθαρό πλανήτη. Αυτό μη το ξεχάσατε ποτέ. Και αν δεν μπορείτε να αλλάξετε τα πάντα, έχετε τη

δύναμη να αλλάξετε το περιβάλλον που ζείτε, να προστατεύσετε τη φύση γύρω σας. Θα κάνετε καλύτερο τον τόπο που ζείτε, αλλά θα βοηθήσετε και τον πλανήτη, γιατί ό, τι συμβαίνει γύρω μας επηρεάζει το παγκόσμιο οικουσύστημα, το μεγάλο σπίτι μας.

→ **Η στάση σας απέναντι στην πανδημία του ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ είναι αξιωματική. Δώσατε χώρο στην επιστήμη. Θεωρείτε ότι είναι πάντα διακριτά τα όρια θρησκείας – επιστήμης, από όλους τους εκπροσώπους των δύο χώρων;**
 Η πανδημία του κορωνοϊού είναι μία μεγάλη δοκιμασία για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Εύχομαι ο Θεός της αγάπης και του ελέους, ο ιατρός των ψυχών και των σωμάτων, να αναπαύσει τις ψυχές όλων όσοι έχασαν τη ζωή τους, να ενισχύσει τους ασθενείς στη δοκιμασία τους και να παρηγορήσει τις οικογένειες και τους συγγενείς τους. Εύχομαι, επίσης, να ενδυναμώσω το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, τους επιστήμονες και τους ερευνητές που εργάζονται για να δημιουργήσουν τα κατάλληλα εμβόλια και φάρμακα για την αντιμετώπιση αυτού του θανατηφόρου ιού, αλλά και όλους όσοι με πραγματική αυτοθυσία προσέφεραν τις υπηρεσίες τους στη μάχη αυτή. Είναι αλήθεια ότι η πανδημία μας υπενθύμισε πόσο ευάλωτοι είμαστε απέναντι στη δύναμη της φύσης, αλλά, ταυτόχρονα, ανέδειξε και την αξία των θεικών δώρων της ζωής και της υγείας, της θυσίας και αλληλεγγύης. Η θρησκεία δεν αμφισβητεί την επιστήμη, η πρόσδος και η προσφορά της οποίας, άλλωστε, είναι αποτέλεσμα της ανθρώπινης διάνοιας, πολύτιμο δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο. Η επιστήμη, όπως είπαμε πρόσφατα, όταν αναίγει ευεπίθετες προοπτικές για το μέλλον της ανθρωπότητας, είναι δώρο του ουρανού. Ωστόσο, εκτιμούμε, ότι πρέπει και από τις δύο πλευρές να υπάρχει αμοιβαίος σεβασμός και κατανόηση. Δυστυχώς, κατά τη διάρκεια της πανδημίας ειπώθηκαν ιδιαίτερα προσβλητικοί λόγοι σε βάρος της Εκκλησίας και των Μυστηρίων της, ενώ, από την άλλη πλευρά, υπήρξαν και θρησκευτικοί λειτουργοί και απλοί πιστοί, αρνητές της ύπαρξης του κορωνοϊού, που απαξίωσαν ή και δαιμονοποίησαν τις προσπάθειές τους επιστημόνων, υιοθετώντας θεωρίες συνωμοσίας που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο. Όλα αυτά μαρτυρούν έπαρση και έλλειψη γνώσης του ενός χώρου για τον άλλο, και δυστυχώς την απουσία ουσιαστικού διαλόγου μεταξύ της θρησκείας και

της επιστήμης. Προσωπικώς, πιστεύω ακράδαντα ότι όλοι οι γιατροί και οι επιστήμονες που σήμερα εργάζονται για την σωτηρία μας από τον κορωνοϊό, οι οποίοι συνέβαλαν στην παρασκευή των εμβολίων και αναζητούν τα κατάλληλα αντιδότες στην ασθένεια, είναι ευλογημένοι από τον Θεό. Οι απλοί άνθρωποι δεν είμαστε γιατροί, δεν έχουμε την ειδική επιστημονική γνώση και κατάρτιση για να κρίνουμε τα αποτελέσματα των ερευνών των επιστημόνων. Οφείλουμε να τους εμπιστευόμαστε, γιατί εργάζονται για το κοινό καλό. Αυτό σφαλώς δεν σημαίνει ότι είναι αδικαιολόγητη η αγωνία μας, ότι δεν πρέπει να θέτουμε ερωτήματα και να αναζητούμε απαντήσεις σε αυτά. Αλλά τα ερωτήματα πρέπει να τα θέτουμε στους ειδικούς και τις απαντήσεις να μην τις αναζητούμε σε ό,τι δημοσιεύεται στο διαδίκτυο. Όπως, ίσως, γνωρίζετε πριν λίγες ημέρες έκανα το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού. Και το έκανα χωρίς δεύτερη σκέψη γιατί αυτό επιβάλλεται από την ηλικία μου. Σε λίγες ημέρες συμπληρώνω τα 81, οπότε ανήκω στις ηλικιακές ομάδες που πρέπει να εμβολιαστούν. Αλλά, όπως έχω πει ξανά, δεν είναι μόνο θέμα ανάγκης ή επιλογής, αλλά και ευθύνης προς τον συνάνθρωπο. Γι' αυτό ελπίζω σύντομα να εμβολιαστεί μεγάλο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού ώστε να παύσει η διασπορά του φονικού ιού.

→ **Οικονομική κρίση, ανεργία, μοναξιά, καταστροφή του περιβάλλοντος, μεταναστευτική, πόλεμοι σε κοντινές μας χώρες, πανδημίες... Πια όλες αυτές οι δοκιμασίες από τον Θεό; Πώς θα μπορούσε το πηκτικό των νέων να αναπερνωθεί; Τι έχετε να μας συμβουλεύσετε;**
 Παιδιά μου, μη φοβηθείτε ποτέ στη ζωή σας, όσες δυσκολίες και αν εμφανιστούν. Η ζωή είναι ένας διαρκής αγώνας. Προβλήματα και δοκιμασίες πάντοτε υπήρξαν. Όλα αυτά είναι συνυφασμένα με την ανθρώπινη ύπαρξη. Όσα ζούμε είναι αποτέλεσμα των δικών μας πράξεων. Δεν θα πρέπει να σας αποθαρρύνουν. Στριχθείτε στον Θεό και μην ξεχνάτε ότι όλοι μαζί μπορούμε να αλλάξουμε τον κόσμο. Να τον κάνουμε καλύτερο, πιο δίκαιο και τη ζωή μας πιο όμορφη. Έχουμε χρέος να προστατεύσουμε το φυσικό περιβάλλον, να σταθούμε αλληλεγγύως σε κάθε άνθρωπο που δοκιμάζεται και να αγωνιστούμε για την επικράτηση της ειρήνης μεταξύ των λαών. Να έχετε πίστη και εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού, να σέβεστε τον κάθε συνάνθρωπό σας και την προσωπικότητά και ταυτότητά του, την ετερότητα, να αποκτήσετε ερόδια και μύρωψη, να είστε αποφασιστικοί, να έχετε υπομονή και πάντοτε να είστε αλληλέγγυοι μεταξύ σας. Να μην ξεχνάτε ότι η αλληλεγγύη, το να είναι ο ένας κοντά στον άλλον, πραγματικός «πλησίον» του, όπως λέγει το Ευαγγέλιο, είναι το αντίδοτο σε κάθε προσωπική και κοινωνική κρίση. Να θυμάστε πάντα ότι στα μάτια Θεού όλοι οι άνθρωποι είμαστε ίσοι και έχουμε τα ίδια δικαιώματα. Τις ερωτήσεις της συνέντευξης επιμελήθηκε η συντακτική ομάδα της εφημερίδας και ειδικότερα η μαθήτρια Σταυρούλα Νταούτα, Γ' ΟΪΚ.. Η συνέντευξη δόθηκε αρχές Φεβρουαρίου 2021.

ΠΗΓΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ:
 Νίκος Παπαχρήστου - Οικουμενικό Πατριαρχείο

υποστηρίζεται από την Cosmote. Μάλιστα κάποιοι μαθητές μας προέρχονται από Γυμνάσια που ήδη έχουν συμμετάσχει σε τέτοιους διαγωνισμούς. Και φυσικά υπάρχουν και οι Ολυμπιάδες Ρομποτικής! Είμαστε βέβαιοι σε πολύ αρχικό στάδιο, έχουμε όμως τον εξοπλισμό, σιγά σιγά θα το «κτίσουμε». Αν δεν είμαι εγώ, θα είναι κάποιος άλλος σίγουρα, διότι όλοι οι συνάδελφοι –όχι μόνο οι Ηλεκτρονικοί– είναι πολύ θετικά διακείμενοι, σε όλους αρέσει αυτή η ιδέα. Αυτή η προσπάθεια θα συνεχιστεί στο σχολείο μας και σίγουρα θα βγει κάτι καλό!!!

<http://robogenius.mysch.gr/>

«Παραμερίζουμε, ποιητή, για να περάσεις» είπε ο Κ. Παλαμάς για τον Γ. Ρίτσο στις 25-7-1937

Μας γέμισε ιδιαίτερη χαρά και ενθουσιασμό η άμεση ανταπόκριση της κας Έρης Ρίτσου στο αίτημά μας για παραχώρηση συνέντευξης στη σχολική μας εφημερίδα «Εκτός Υλης». Κι αυτό γιατί μας δόθηκε η ευκαιρία να τη γνωρίσουμε και μέσα από αυτή τη συνέντευξη να μοιραστούμε μαζί της, προσωπικές στιγμές και σκέψεις, τόσο του μεγάλου μας ποιητή και πατέρα της, Γιάννη Ρίτσου, όσο και δικές της. Μέσα από αυτές, θα γνωρίσουμε καλύτερα τον άνθρωπο, Γιάννη Ρίτσο και θα έρθουμε πιο κοντά στο έργο του.

→ **Ξέρουμε ότι το ποίημα «Πρωινό άστρο», ο Γιάννης Ρίτσος το έγραψε μόλις γεννηθήκατε και σας το αφιέρωσε. Δεν ρωτάμε πότε το πρωτακούσατε, αλλά πότε το πρωτοδιαβάσατε και τι συναισθήματα νιώσατε και στις δύο περιπτώσεις;**

Το Πρωινό άστρο μου το διάβαζε η μητέρα μου, όταν ήμουν μικρή. Φυσικά δεν καταλάβαινα τίποτα και βαριόμουν απεριπόριστα, γιατί προτιμούσα να μου διαβάζει παραμύθια. Το διάβασα πια σε μεγάλη ηλικία και μπόρεσα να το καταλάβω, και το «αισθάνθηκα» πολύ περισσότερο, όταν έγινα εγώ η ίδια μητέρα και κατάλαβα την ανάγκη του γονιού να μεταφέρει στο παιδί του αυτά που θεωρεί πολύτιμα δώρα για το παιδί του, την αγάπη για τον κόσμο, για την ειρήνη, για το δίκαιο. Κατάλαβα επίσης πως κάθε γονιός την αγάπη του για το παιδί του την εκφράζει με όποιο τρόπο μπορεί και ο δικός μου πατέρας την εξέφρασε με τον τρόπο που εξέφραζε πάντα τις χαρές και τις πίκρες του, γράφοντας δηλαδή ένα ποίημα, που είναι η απτή απόδειξη της αγάπης του ποιητή για το παιδί του.

→ **Ποιο από τα ποιήματα του πατέρα σας πρωτοδιαβάσατε στην κόρη σας; Με ποιο κριτήριο έγινε η επιλογή;**
 Έχοντας τη δική μου αρνητική εμπειρία, δεν διάβασα κανένα ποίημα στο παιδί μου. Μεγαλώνοντας της κουβέντισα αρκετά και την άφησα να διαλέξει εκείνη ποια ποιήματα την ενδιέφεραν να διαβάσει. Νομίζω πως και κείνης το αγαπημένο είναι «Η συνάτα του σεΛηνόφωτος» που για χρόνια διδασκόταν και στα σχολεία.

→ **Αλήθεια, πως ήταν ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος ως πατέρας και σύντροφος; Τι θυμάστε από αυτόν με δεδομένο ότι (είτε λόγω των εξορίων είτε των υποχρεώσεων του) ζήσατε πολλά χρόνια μακριά του; Πώς είναι αλήθεια να ζεις με έναν ποιητή στο σπίτι;**

Ήταν ένας πολύ τρυφερός άνθρωπος που διέθετε και πολύ χιούμορ. Μπορεί να μην περάσαμε μεγάλο χρονικό διάστημα μαζί, όμως έχω πάρα πολλές μνήμες από τον πατέρα μου. Να με μαθαίνει χορούς, να με μαθαίνει να ζωγραφίζω, να βουτάμε στη θάλασσα στις μεγάλες φουρτούνες, να κάνουμε βόλτες στον παραλιακό δρόμο του Καρλοβάσου και ατέλειωτες συζητήσεις για ό, τι απορία είχα πάνω στην τέχνη ή στη ζωή γενικά. Όσο για τη ζωή με έναν ποιητή, δεν νομίζω πως έχει τίποτα το διαφορετικό απ' τη ζωή με οποιονδήποτε άλλον γονιό.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Μιλάνο & Βαρκελώνη

Το σχολείο μας θα υλοποιήσει κατά το σχολικό έτος 2021-22, και αφού ολοκληρωθεί η κατάσταση με την πανδημία, δύο 15ήμερα προγράμματα πρακτικής άσκησης μαθητριών/-ών σε επιχειρήσεις του εξωτερικού σχετικές με την ειδικότητά των σπουδών τους. Συγκεκριμένα θα καταρτιστούν σε σύγχρονα επαγγελματικά περιβάλλοντα μαθητές των κάτωθι ειδικοτήτων:

- ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ: ΜΙΛΑΝΟ** (ΚΩΔΙΚΟΣ 2019-1-ΕΛ01-ΚΑ102-062278)
- 5 μαθητές ειδικότητας Βοηθών Νοσηλευτών
  - 5 μαθητές ειδικότητας Οχημάτων
  - 5 μαθητές ειδικότητας Οικονομίας-Διοίκησης

- ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ: ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ** (ΚΩΔΙΚΟΣ 2020-1-ΕΛ01-ΚΑ102-078158)
- 15 μαθητές ειδικότητας Βοηθών Νοσηλευτών
  - 15 μαθητές του τομέα Ηλεκτρολογίας-Ηλεκτρονικής

νιό, απλώς ο ποιητής δουλεύει στο σπίτι, έτσι χρειάζεται ποιητή και όχι διακοπές της εργασίας του. Ο πατέρας μου είχε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα δουλειάς του το ξέραμε και δεν τον ενοχλούσαμε, όσο δούλευε. Τις ώρες που δεν δούλευε ήταν πάντα διαθέσιμος να κουβεντιάσει ή να τον απασχολήσουμε με οτιδήποτε χρειαζόταν.

→ **Ένας άνθρωπος που η ζωή δεν του χαρίστηκε περνώντας δυσκολίες και κακουχίες –πολλές από τις οποίες του τις προκάλεσαν άνθρωποι– πως γίνεται να βγάξει τόση καλοσύνη, τόσο συναισθημα και τόση αγάπη για τον άνθρωπο μέσα από την ποίησή του;**

Μα η ζωή δεν του χαρίστηκε ακριβώς γιατί ο ίδιος είχε κάνει τις επιλογές που είχε κάνει. Και τις έκανε ακριβώς γιατί ήταν ένας πάρα πολύ καλός άνθρωπος. Η καλοσύνη του ήταν που τον έκανε να μην ανησυχάει το άδικο, και η καλοσύνη του, που εκφράζεται από τα πρώτα χρόνια της ζωής του, ήταν ο λόγος που σπασόθηκε τον Μαρξισμό, γιατί σε αυτή τη φιλοσοφία βρήκε αυτό που αναζητούσε. Το όραμα μιας κοινωνίας, όπου δεν θα υπάρχουν καταπιεστές και καταπιεζόμενοι, θυνατοί που επιβάλλονται σε αδύναμους, εκμεταλλευτές που θα πλουτίζουν από τον ιδρώτα των εκμεταλλεόμενων. Το όραμα αυτό ήταν σε απόλυτη συμφωνία με τις δικές του ανθρώπινες ανάγκες, και το υπερασπίστηκε και με τη ζωή του και μέσω της ποίησής του.

→ **Μέσα από τα έργα του διαφαίνεται ένας ιδιαίτερα συναισθηματικός άνθρωπος. Ήταν τόσο συναισθηματικός και στη ζωή του;**

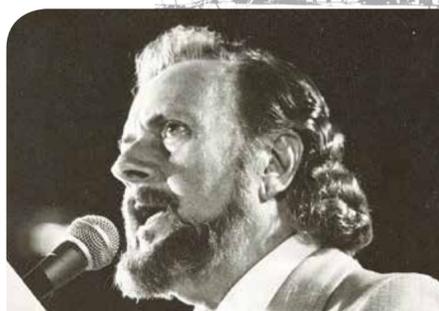
Ναι, μπορεί να πω πως ήταν ένας εξαιρετικά ευαίσθητος άνθρωπος, που ναιώσει τον πόνο των ανθρώπων, και τους γύρω του και γενικά.

→ **Εκδιώχθηκε για τις πολιτικές πεποιθήσεις του, πλήρως για τις ιδέες του, παρ' όλα αυτά ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος κατάφερε να αναγνωριστεί με παγκόσμιες διακρίσεις. Ταυτόχρονα το έργο του γνώρισες και γνωρίζεις τεράστια απήχηση, καθώς έχει μεταφραστεί σε πάνω από πενήντα (50) γλώσσες. Το γεγονός ότι δεν του απονεμήθηκε το Νόμπελ Λογοτεχνίας ήταν κάτι που τον πίκρανε; Εσείς πως αισθάνεστε για την τεράστια απήχηση του έργου του πατέρα σας;**

Όλα τα έξοδα συμμετοχής είναι καλυμμένα και στόχος του προγράμματος Erasmus+ είναι να αποκτήσουν οι μαθητές μας επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες που είναι πολύτιμες στην ελληνική αλλά και ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. «Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντανακλά τις απόψεις μόνον των δημιουργών, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ουδεμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτό».

Ο Ρίτσος είναι ένας ποιητής με τεράστιο έργο και σε ποσότητα και σε ποιότητα. Λογικά να έχει αναγνωριστεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Όσο για το Νόμπελ, ήταν υποψήφιος πολλές φορές, ποτέ όμως η υποψηφιότητά του δεν είχε προταθεί από ελληνικής πλευράς. Ήταν συνήθως πρόταση της Σουηδικής Ακαδημίας Γραμμάτων. Και φυσικά δεν τον πίκρανε το γεγονός πως δεν του απονεμήθηκε, γιατί ο ίδιος ήξερε πολύ καλά πως και το Νόμπελ, όπως και πολλά άλλα βραβεία, είναι βραβεία σκοπιμότητας, που η απονομή τους έχει να κάνει και με άλλους παράγοντες και όχι μόνο την αξία ενός έργου. Να αναφέρω μόνο πως το Νόμπελ Λογοτεχνίας είχε απονεμηθεί στον Ούνι-στον Τσάρντλ για τα απομνημονεύματά του!

→ **Αγαπούσε τους νέους και πίστευε ότι είναι το μέλλον. Αν ζούσε σήμερα πως θα ένιωθε, βλέποντας ότι τα έργα του διδάσκονται στα ελληνικά σχολεία από τις πρώτες κιόλας τάξεις του Δημοτικού;**

Νομίζω πως είναι αυτοάνοχο πως θα αισθανόταν χαρά, ακριβώς γιατί, όπως λέτε, αγαπούσε πολύ τα παιδιά και τους νέους και αγαπούσε πολύ την ποίηση. Θα ήταν μεγάλη χαρά γι' αυτόν, λοιπόν, το γεγονός πως η ποίησή του έρχεται σε επαφή με τα νέα παιδιά και μάλιστα από τόσο μικρή ηλικία.

→ **Γνωρίζετε κάποια επιθυμία του που δεν πρόλαβε να εκπληρώσει, είτε ως άνθρωπος είτε ως ποιητής;**

Όχι, δεν γνωρίζω, αλλά δεν νομίζω πως τουλάχιστον ως ποιητής είχε αφήσει πίσω του ανεκπλήρωτες επιθυμίες για έργα που θα ήθελε να γράψει και δεν έγραψε.

→ **Ποιο από τα ποιήματά του ήταν το αγαπημένο του; Ποιο έργο του πατέρα σας ξεχωρίζετε εσείς και γιατί;**

Ο ίδιος νομίζω πως ξεχώριζε τους δραματικούς μονολόγους που περιλαμβάνονται στον τόμο «Τέταρτη διάσταση» καθώς και τη συλλογή «Γίνεσθασι». Όσο για μένα, δεν θα πρωτουπώσω. Το αγαπημένο μου ποίημα είναι «Η Συνάτα του Σεληνόφωτος», που το διάβασα στην εφηβεία μου και τότε μου είχε «μυλήσει» ανταποκρινόμενο στις υπαρξιακές μου αναζητήσεις του καιρού εκείνου. Από τότε συνεχίζει να είναι το αγαπημένο μου ποίημα.

→ **Κάνοντας ίσως έναν απολογισμό στο τέλος της ζωής του, αισθανόταν δικαιωμένος για όλες τις θυσίες και τους αγώνες που έκανε ή υπήρχε κάποια απογοήτευση;**

Απολογισμό κάνει κανείς, όταν αισθάνεται πως η ζωή του τελειώνει. Ο Ρίτσος ήταν ένας άνθρωπος που λάτρευε τη ζωή και ακόμα και όταν αισθανόταν πως οι δυνάμεις του τον εγκαταλείπουν αρνιόταν να δεχτεί τον θάνατο ως τετελεσμένο γεγονός. Μπορεί να έγραφε γι' αυτόν, αλλά μάλλον θεωρούσε πως ο απολογισμός μπορεί να περιμένει γι' αργότερα. Όπως και να έχει, οι απόψεις του για τα πράγματα, τα όσα πέρασε και τα όσα σκεφτόταν βρίσκονται πάντα καταγεγραμμένα μέσα στην ποίησή του.

→ **Κλείνοντας τη συνέντευξη, ποια λέξη ή φράση του πατέρα σας αποτελούσε το ποτό το δικό του, αλλά και το δικό σας;**
 Η δική του αγαπημένη έκφραση ήταν «δουλειά, δουλειά, δουλειά». Εγώ είμαι μάλλον τεμπέλης τύπος και δεν έχω αγαπημένη έκφραση, απλώς πιστεύω πως ο πατέρας μου είχε δίκιο, γιατί με τη δουλειά όλοι γινόμαστε καλύτεροι σε αυτό που κάνουμε.

Σας ευχαριστούμε θερμά κ' Έρη Ρίτσου!
 Επιμελία Άρθρου
 Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Θα ήθελα προσωπικά να ευχαριστήσω και τη φίλη και συνάδελφο, Μαρία Κουντούρη, διευθύντρια του ΓΕΛ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ, με τη βοήθεια της οποίας ήρθαμε σε επαφή με την κ. Ρίτσου.
 Βίκυ Φιλίππου

6^η ΜΑΡΤΙΟΥ Πανελλήνια Σχοδική Ημέρα κατά της ΒΙΑΣ στο ΣΧΟΛΕΙΟ

Με αφορμή την Πανελλήνια Σχοδική Ημέρα (6η Μαρτίου) κατά της Βίας στο Σχολείο πραγματοποιήθηκε μία σχετική δράση στο 1ο ΕΠΑ.Λ. Περάματος που έτρεξε διαδικτυακά στα περισσότερα τμήματα. Την πρωτοβουλία και την επίμελεια είχε η συντακτική ομάδα της Εφημερίδας μας «Εκτός Υλης» σε συνεργασία με την ψυχολόγο του σχολείου μας, Κα Βάσια Ιωσφοβίδου, και παρουσία του Διευθυντή μας Κου Μάριου Μουρατίδη κι έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές μας να ενημερωθούν, να προβληματιστούν αλλά και να ανταλλάξουν σκέψεις πάνω σε αυτό το τόσο επίκαιρο θέμα. Οι απαντήσεις δόθηκαν από την Κα Ιωσφοβίδου και τον Διευθυντή του σχολείου μας Κο Μάριο Μουρατίδη.

ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ: Τι είναι ο Σχολικός Εκφοβισμός; Πρόκειται για ένα φαινόμενο που είναι δύσκολο να περιγραφεί με έναν μόνο ορισμό εξαιτίας παραγόντων όπως η διαφορετικότητα των πολιτισμικών, πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών της κάθε χώρας μέσα στην οποία ζουν και αναπτύσσονται τα παιδιά.

Από τα κοινά χαρακτηριστικά των ορισμών που υπάρχουν στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία μπορούμε να συνοψίσουμε τα κριτήρια που οριοθετούν την έκφανση της σχολικής βίας στα εξής:

- ♦ απρόκλητη, εκερμημένη και επαναλαμβανόμενη επιθετική συμπεριφορά,
- ♦ στόχος η επαναλαμβανόμενη τρομοκράτηση των πιο «αδύναμων»,
- ♦ έχει αρνητικές επιπτώσεις και αποτελέσματα,
- ♦ εμπλέκονται άτομα που δεν έχουν φιλικές σχέσεις

Ποιά είναι η διαφορά του Σχολικού Εκφοβισμού από «το πείραγμα»;

Επιτυχόντες 2019-2020	
1ο ΕΠΑ.Λ. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	
20190205	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΠΑΝ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ/)
20190506	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ (ΠΑΝ. ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ/)
20190206	ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Α.Ε.Ν.
02040022	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑ
11022015	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ (ΠΑΝ. ΚΡΗΤΗΣ/)
20190207	ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (ΠΑΝ. ΚΡΗΤΗΣ/)
20190202	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ (ΠΑΝ. ΠΕΛΛΗΝΣΟΥ/)
20190202	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ (ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ/)
11040023	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΛΟΓΙΑΣ (ΠΑΝ. ΚΡΗΤΗΣ/)
20190203	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ (ΠΑΝ. ΠΕΛΛΗΝΣΟΥ/)
20125469	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΠΑΝ. ΠΕΙΡΑΙΑ
20190205	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΠΑΝ. ΠΕΙΡΑΙΑ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ Οι επιτυχίες συνεχίζονται 2020

Για μία ακόμα χρονιά οι μαθητές μας ξεχώρισαν στις πανελλήνιες εξετάσεις. Δώδεκα (12) επιτυχόντες αριθμεί ο φετινός κατάλογος, σε μια χρονιά ιδιαίτερα δύσκολη για όλους μας. Τεράστια η χαρά και η ικανοποίηση των ίδιων αλλά και των οικογενειών τους! Ηθική ικανοποίηση για όλους εμπρός τους καθηγητές τους που πιστώσαμε στις ικανότητές τους και στηρίξαμε κάθε προσπάθειά τους από την πρώτη στιγμή και με όποιο τρόπο μπορούσαμε. Δεν έχουμε, παρά να τους ευχηθούμε από καρδιάς «καλή ακαδημαϊκή πορεία!» Καλή συνέχεια και επιτυχία με ό,τι καταπιστώσει.

Ο Οlweus, Νορβηγός ψυχολόγος πρωτοπόρος στην έρευνα για το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, τονίζει τη διαφορά του σχολικού εκφοβισμού με το «πείραγμα» στα πλαίσια ενός παιχνιδιού. Το «πείραγμα»

- ♦ εκδηλώνεται μεταξύ φίλων,
  - ♦ δεν περιλαμβάνει την πρόκληση σωματικού πόνου των άλλων
  - ♦ ταυτίζεται με την έννοια του αστεϊσμού,
  - ♦ και τα δύο μέρη φαίνεται να το απολαμβάνουν.
- Βέβαια είναι δυνατόν και το «πείραγμα» να μετατραπεί σε εκφοβισμό, αν συμβαίνει για μεγάλο χρονικό διάστημα και το παιδί στο οποίο απευθύνεται αισθάνεται ότι οι πράξεις των άλλων δεν διέπονται από αστείο και δεν γίνονται μέσα στα όρια του παιχνιδιού.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΩΛΩΜΟΣ: Ποιες μορφές Εκφοβισμού υπάρχουν; Ο σχολικός εκφοβισμός μπορεί να γίνει είτε με άμεσο τρόπο δηλαδή με συμπεριφορές που περιλαμβάνουν διαπροσωπική επαφή ήθι και θύματος, είτε έμμεσα, χωρίς δηλαδή την προσωπική ανταπόκριση θύτη και θύματος. Διακρίνουμε τις ακόλουθες μορφές σχολικού εκφοβισμού:

- ♦ **ΛΕΚΤΙΚΟΣ:** Πρόκειται για άμεση μορφή εκφοβισμού, ο οποίος περιλαμβάνει τη χρησιμοποίηση υβριστικών ή περιπαικτικών εκφράσεων, παρωτοσοκικών, πειραγμάτων, απειλών, εκβιασμών, αγενών σχολίων και ειρωνείας ή άλλου είδους κοροϊδευτικών και σαρκαστικών εκφράσεων που απευθύνονται σκόπιμα από κάποιο άτομο ή ομάδα ατόμων σε κάποιο άλλο προκειμένου να τον πληγώσουν.
- ♦ **ΣΩΜΑΤΙΚΟΣ:** Αποτελεί την πιο άμεση μορφή εκδήλωσης του φαινομένου. Περιλαμβάνει σπρωξιμάτα, ακουνητά, αγκωνιές, γροθιές και κλωτσιές, τρικλοποδιές, χτυπήματα με αντικείμενα, τοιμημάτα και δαγκωνιές, με σκοπό το φυσικό τραυματισμό ή απειλή τραυματισμού προς κάποιον ή ακόμα και τον περιορισμό του μέσω σωματικών πρακτικών. Αυτή η μορφή εκφοβισμού συνδέεται άμεσα με τη μυσική δύναμη ή τη σωματική διάπλαση του 'εκφοβιστή'.
- ♦ **ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:** Πρόκειται κυρίως για έμμεση μορφή εκφοβισμού. Ο συναισθηματικός εκβιασμός περιλαμβάνει απειλές, εκβιασμούς, διάδοση κακοηθών και ψευδών φημών υβριστικές ή περιπαικτικές εκφράσεις για τη φυλή, την εθνικότητα, τη θρησκεία, την ταυτότητα αναπηρίας, τη σεξουαλική ταυτότητα του θύματος, επιδιωκόμενη απομάκρυνση των φίλων, απομόνωση ή και άσκηση πίεσης από τους συμμαθητές.
- ♦ **ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ:** Ο κοινωνικός εκφοβισμός αφορά το σκόπιμο αποκλεισμό των μαθητών από κοινωνικές δραστηριότητες ή με την άσκηση επιρροής στην ομάδα των συνομηλίκων ώστε να αισθανθούν αντιπάθεια για το θύμα, με στόχο να καταρρακώνεται συστηματικά η αυτοεκτίμηση του θύματος και μπορεί να είναι άμεσος ή έμμεσος.
- ♦ **ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΜΕ ΕΚΒΙΑΣΜΟ:** Συνήθως αναφέρεται στην κλοπή ή καταστροφή υλικών αντικειμένων του θύματος, όπως την εκούσια απόσπαση χρημάτων ή προσωπικών αντικειμένων και συνοδεύεται από απειλές ή και τον εξαναγκασμό σε ανεπιθύμητες, αντικοινωνικές πράξεις.
- ♦ **ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ:** Πρόκειται για μια μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης, η οποία αφορά αγόρια και κορίτσια και εκδηλώνεται με υβριστικά σχόλια ή πειράγματα σεξουαλικού περιεχομένου, ανήθικες χειρνομίες, ανεπιθύμητα αγγίγματα, δημοσιοποίηση περιπαικτικών σεξουαλικών σκίτσων μέχρι και σοβαρές σεξουαλικές επιθέσεις.
- ♦ **ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΣ:** Πρόκειται για την εκδήλωση λεκτικής, συναισθηματικής ή και σωματικής βίας με στόχο την προσβολή του θύματος εξαιτίας της καταγωγής του, της κοινωνικής τάξης του, της οικονομικής κατάστασης της οικογένειάς του και γενικά της διαφορετικότητάς του από την πλειοψηφία.
- ♦ **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ (CYBERBULLYING):** αποστολή απειλητικού ή υβριστικού υλικού μέσω της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων, όπως διαδικτυο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, κινητά τηλέφωνα κτλ., για την ανάγνωση και διακίνηση προσβλητικών για το θύμα κειμένων, φωτογραφιών ή βίντεο ή τον αποκλεισμό ενός ατόμου από μια δικτυακή ομάδα ή επαναλαμβανόμενες κλήσεις στο κινητό του από άγνωστο νοήμερο.
- ♦ **ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ: Ποιο είναι το προφίλ του θύτη; Πρόκειται για άτομο που έχει δεχθεί και αυτός βία ή βιώνει βία (από την οικογένεια, περίγυρο); Είναι συνήθως ο «νταής» του σχολείου ή μπορεί να είναι ένα ήμερο προφίλ; Πώς αισθάνεται, όταν επιτίθεται; Εκτός από την διαφορετικότητα (σωματική, κοινωνική, εθνικότητα, φύλο) τι άλλο μπορεί να δώσει στον θύτη το κίνητρο να ασκήσει βία στο θύμα;** Ο ψυχολόγος Dr. Οlweus, αναφέρει ότι τα παιδιά που εκφοβίζονται έχουν χαρακτηριστικά όπως:

- ♦ Έντονη ανάγκη να κυριαρχούν και να υποτάσσουν τους άλλους μαθητές στις επιθυμίες τους και δείχνουν ελάχιστη συμπόνια στους μαθητές που θυματοποιούνται.
- ♦ Είναι παρορμητικά και ευερέθιστα.
- ♦ Είναι συχνά προκλητικά και επιθετικά απέναντι στους ενήλικες, συμπεριλαμβανομένων των γονέων και των καθηγητών.
- ♦ Αν οι θύτες είναι αγόρια, είναι περισσότερο αναπτυγμένοι σωματικά από τα υπόλοιπα αγόρια της ηλικίας τους.
- ♦ Ενδοσκομούνται με μεγαλύτερο ο ίδιος σε ένα επιθετικό περιβάλλον, να εισπράττει βία και να τη μιμείται.
- ♦ Μπορεί να μεγαλώνει σε ένα σπίτι με αυστηρούς κανόνες, χωρίς κανείς να τον λογαριάζει και να ζητάει τη γνώμη του και αυτό να το εφαρμόζει κι ο ίδιος στα πιο αδύναμα παιδιά.
- ♦ Θα μπορούσε όμως να μεγαλώνει και με πολύ επιτηρητικούς γονείς, χωρίς σαφή όρια και κανόνες και να έχει την αίσθηση ότι ο κόσμος του ανήκει.

Σε έρευνα που έγινε το 2000 από τον Philip Rodkin και τους συναδέλφους του, βρέθηκε ότι τα αγόρια με υψηλά επίπεδα επιθετικότητας ήταν συνήθως ανάμεσα στα πιο δημοφιλή και τα πιο κοινωνικά, όπως φαίνεται, στους συμμαθητές και τους καθηγητές τους. Χρησιμοποιώντας πολλές διαφορετικές μεθόδους ο Olweus κατέληξε ότι οι περισσότεροι θύτες έχουν την ίδια ή περισσότερη αυτοεκτίμηση με τον μέσο όρο. Στόχος μπορεί να γίνει το «διαφορετικό», το οποίο μπορεί να αφορά σε οποιοδήποτε ανθρώπινο γνώρισμα, είτε εξωτερικό είτε εσωτερικό, όπως το χρώμα του δέρματος, το φύλο, η εθνικότητα, το βάρος, η σχολική επίδοση, η κοινωνική αστοχία. Με την έννοια αυτή ο καθένας από εμάς μπορεί να γίνει στόχος εκφοβιστικών και βίαιων συμπεριφορών σε κάποια φάση της ζωής του.

ΜΥΡΙΑΜ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ: Ποιο είναι το προφίλ του θύματος; Πώς αισθάνεται το θύμα και τι επιπτώσεις έχει στην ψυχοσύνθεσή του αλλά και στην ενήλικη ζωή του αργότερα; Το θύμα συνήθως μοιράζεται αυτό που βιώνει ή απομονώνεται;

Τα χαρακτηριστικά των θυμάτων που παραμένουν παθητικά είναι τα εξής:

- ♦ Είναι ευαίσθητα, ντροπαλά και αποσυρμένα.
- ♦ Είναι συχνά ανήσυχια, ανασφαλής, λυπημένα και έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση.
- ♦ Έχουν καταθλιπτική διάθεση και αυτοκτονικές σκέψεις που πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τους συμμαθητές τους.
- ♦ Συχνά δεν έχουν ούτε έναν καλό φίλο και συναναστρέφονται καλύτερα με τους ενήλικες απ' ό,τι με τους συνομηλίκους τους.
- ♦ Αν τα θύματα είναι αγόρια, είναι λιγότερο αναπτυγμένα σωματικά από τους συμμαθητές τους.

Τα παιδιόθματα συνήθως γτρέπονται ή φοβούνται να καταγγείλουν ένα τέτοιο περιστατικό. Επηρεάζεται η εμπιστοσύνη που έχουν στον εαυτό τους, η αυτοπεποίθησή τους και μπορεί να αποκτήσουν διαταραχές διάθεσης όπως η κατάθλιψη ή η αγχώδεις διαταραχές. Πολλές φορές συνεχίζουν να είναι θύματα και στην ενήλικη ζωή, όπως με το να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης.

ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ: Τι πρέπει να κάνουμε, αν γίνουμε μάρτυρες τέτοιων συμπεριφορών;

Μέσα σε μία σχολική τάξη, δε διαδραματίζουν βασικό ρόλο στο φαινόμενο του εκφοβισμού μόνο ο θύτης και το θύμα αλλά και όλοι οι υπόλοιποι συμμαθητές(Παιδιά Παρατηρητές). Πολλές φορές οι μαθητές που γίνονται μάρτυρες σε ένα βίαιο συμβάν, δεν αναφέρουν το περιστατικό είτε από φόβο ή ντροπή ή σε μερικές περιπτώσεις, γιατί δεν κατανοούν ότι συμμετέχουν σε μια πράξη βίας. Άλλες φορές σκέφτονται ότι θα το αναφέρει το περιστατικό κάποιος άλλος από τους μάρτυρες (διάκρυση ευθύνης) ή δεν το αναφέρουν, γιατί κανένας άλλος από τους παρατηρητές δεν το έκανε, νιώθοντας ότι δεν απαιτείται και η δική τους αντίδραση. Είναι όμως πολύ σημαντικό να σπάσουμε τον κύκλο του bullying είτε με το να αντιδράσουμε τη στιγμή που βλέπουμε το περιστατικό είτε με το να το αναφέρουμε στους καθηγητές μας και στον διευθυντή του σχολείου.

ΜΥΡΙΑΜ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ: Τι πρέπει να κάνουμε, αν αισθανθούμε ότι δεχόμαστε «bullying» εντός αλλά και εκτός του σχολείου; Πού μπορούμε να απευθυνθούμε; Ο σχολικός εκφοβισμός είναι ένα σημαντικό πρόβλημα το οποίο μας επηρεάζει όχι μόνο όσο είμαστε μαθητές αλλά και στη μετέπειτα ζωή μας. Από τις 27/04/2015 βάσει ειδικής διάταξης που εισαγάγει ο νόμος 4332/2015 με το άρθρο 312 στον Παινικό Κώδικα «με φυλίσκιο τουλάχιστον 6 μηνών θα τιμωρείται πλέον οποιας παριστάνει τον νταή, δηλαδή κάνει bullying (συνεχή σκληρή

συμπεριφορά).Με την ίδια ποινή θα τιμωρείται και όποιος κακόβουλα παραμέλησε τα καθήκοντά του και δεν απέτρεψε, ως όφειλε το αδίκημα.» Εάν έχουμε δεχτεί bullying χρειάζεται να μιλήσουμε σε ενήλικες που εμπιστευόμαστε, όπως είναι οι γονείς μας, οι καθηγητές μας και ο διευθυντής του σχολείου μας και ο/η ψυχολόγος, εάν υπάρχει. Υπάρχουν όμως και γραμμές τηλεφωνικές που προσφέρουν υποστήριξη:

- ♦ η Γραμμή SOS Χαμόγελο του Παιδιού 1056
- ♦ η Γραμμή Μαζί για το Παιδί 11525
- ♦ η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος 11188, εάν έχουμε πέσει θύματα ηλεκτρονικού εκφοβισμού.

Επιπλέον, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, το Κέντρο Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού (ΚΜΟΠ), με τη συνεργασία της Μονάδας Εφηβικής Υγείας του Νοσοκομείου Παιδών Π. & Α. Κυριακάκι και του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ENABLE εφαρμόζουν το καινοτόμο διαδικτυακό πρόγραμμα «Ζήσε Χωρίς τον Εκφοβισμό» με στόχο τη διαχείριση και αντιμετώπιση περιστατικών σχολικού και διαδικτυακού εκφοβισμού (schoolbullying και cyberbullying). Το πρόγραμμα υλοποιείται σε μια ειδικά διαμορφωμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα (https://livewithoutbullying.com/) μέσω της οποίας παιδιά και έφηβοι ηλικίας 10-18 ετών που αντιμετωπίζουν προβλήματα εκφοβισμού λαμβάνουν συμβουλευτική στήριξη συνομιλώντας online, ανώνυμα και δωρεάν με εκπαιδευμένους συμβούλους ή συνομηλίκους τους και μεγαλύτερους μαθητές που έχουν εκπαιδευτεί ειδικά γι' αυτό το σκοπό.

ΙΩΑΝΝΑ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ: Είμαι μαθήτρια της Α΄ Λυκείου. Έχοντας έρθει σε ένα καινούριο σχολικό περιβάλλον, που λόγω της τηλεκαπαιδευσης δεν το έχω ζήσει τόσο από κοντά- θα ήθελα να ξέρω όχι μόνο εγώ αλλά και οι υπόλοιποι συμμαθητές μου και οι οικογένειές τους πώς αντιμετωπίζω;

ΧΑΡΗΣ ΡΩΜΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ αγαπημένο ηθοποιό και σεναριογράφο

Ο Χάρης Ρώμας είναι ένας από τους πιο γνωστούς Έλληνες ηθοποιούς της γενιάς του. Ποιος δεν έχει παρακολουθήσει ή δεν παρακολουθεί τις επιτυχημένες του τηλεοπτικές σειρές «Οι μεν και οι δε», «Κωνσταντίνου και Ελένης» ή το «Καφέ της Χαράς»; Έχουμε, λοιπόν, τη χαρά να φιλοξενούμε στις στήλες της εφημερίδας μας την ακόλουθη συνέντευξη που ο ίδιος δέχτηκε με μεγάλη προθυμία να μας παραχωρήσει.

Είστε ένας καλλιτέχνης που αποτελεί μια σταθερή αξία στον χώρο. Θα ήθελα να μας πείτε δύο λόγια: από πού αντλείται αυτή την συνεχής έμπνευση;

Είμαι, πράγματι, ένας δημιουργός που επί 38 χρόνια, από τότε που ήμουν στην δραματική σχολή, γράφω ασταμάτητα σενάρια, θεατρικά έργα, στίχους. Η ίδια η ζωή, οι ομορφιές της αλλά κυρίως τα ανθρώπινα πάθη με εμπνέουν. Εκεί που νομίζω ότι τα έχω δει όλα, συναντώ μια συμπεριφορά ή ακόμη κι ένα βλέμμα που με εκπλησσει και με βάζει στη διαδικασία να σκεφτώ και να γράψω. Η ζωή είναι ένα μυστήριο που δεν φτάνει μια ζωή για να το εξερευνήσει!

Είστε ηθοποιός, σκηνοθέτης, σκηνογράφος, έχετε διδάξει σε δραματικές σχολές. Μάλιστα, έχετε βραβευτεί ως ηθοποιός και σκηνογράφος. Πείτε μας, πως ένας άνθρωπος με τόσα πολλά ταλέντα μπορεί και βρίσκει χρόνο για όλα αυτά που αγαπά;

Πράγματι, είμαι καλλιτέχνης με πολλές ιδιότητες τις οποίες, βέβαια, δεν έχω σκεφτεί ποτέ να τις αφήνω να κοιμούνται και αυτό. Απαιτείται τεράστια ενέργεια για να ανταποκριθώ, αλλά η αλήθεια είναι ότι, όταν κάνεις την δουλειά ή τις δουλειές που αγαπάς, δεν καταλαβαίνεις τόσο την κόπωση. Αντίθετα, όταν τη δουλειά σου την κάνεις αχαρτίδα, με το που ξεκινάς, γίνεσαι ράκος. **Στα έργα που πρωταγωνιστείτε, είτε τηλεοπτικά, είτε θεατρικά, γράφετε και το σενάριο, τα κείμενα. Πώς αντιλαμβάνεται ένας καλλιτέχνης -που έχει την συνολική εμπειρία ενός τέτοιου εγχειρήματος- την επιτυχία και τι αισθάνεται, όταν τη βιώνει;**

Θεωρώ τον εαυτό μου πρώτιστα συγγραφέα. Αυτός ο τομέας έχει μεγαλύτερη ευθύνη για εμένα, η συγγραφή. Αυτός με καθιστά αρχέγονο δημιουργό και δίνει πλίσσιο στις υπόλοιπες ιδιότητές μου. Την επτυχία την αντιλαμβάνεται, νομίζω, με δύο τρόπους. Ο ένας είναι η ψυχική πληρότητα που σου δημιουργεί το αποτέλεσμα μιας καλής προσπάθειας. Ο άλλος είναι η απήκηση που έχει αυτό το αποτέλεσμα στους αποδέκτές σου. Ο καλλιτέχνης δεν πρέπει να αρέσει μόνο στον εαυτό του αλλά κυρίως στους άλλους. Σε όσους πιο πολλούς, τόσο πιο καλά. Η μεγάλη απήκηση δίνει το εισιτήριο για την επόμενη δουλειά. Αλλά, προσοχή, χωρίς εκπτώ-

τωπίζει το σχολείο μας και ειδικότερα η Διεύθυνση τέτοια περιστατικά;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, Μ. ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ: Είμαστε το σχολείο με τα λιγότερα περιστατικά σχολικού εκφοβισμού, κι αυτό έχει να κάνει με την ευαισθητοποίηση που δέχεται η Διεύθυνση και όλος ο σύλλογος των καθηγητών φυσικά πάνω σε αυτό το θέμα. Πιστεύω πως πάνω από όλα πρέπει να είμαστε άνθρωποι. Αυτό που δεν μας αρέσει να μας κάνουν, δεν το κάνουμε κι εμείς στους άλλους. Πάνω σε αυτή τη φιλοσοφία εκπαιδεύουμε και τα παιδιά μας.Οι μαθητές μας ξέρουν πως το bullying «δεν περνάει» στο σχολείο μας. Δεν είναι τυχαίο πως σε τέτοια περιστατικά οι μαθητές κινήθηκαν άμεσα όπως ακριβώς περιέγραψε και παραπάνω η ψυχολόγος μας δημιουργώντας ένα τείχος προστασίας γύρω από το θύμα, στάθηκαν απέναντι στον θύτη και του ζήτησαν να αποχωρήσει και ταυτόχρονα έτρεξαν και κάλεσαν εμένα προσωπικά, περιγράφοντάς μου ό,τι είχε συμβεί. Γνωρίζουμε πως ο θύτης ενδιαφέρεται να εντυπωσιάσει και να τραβήξει την προσοχή των άλλων. Οι μαθητές μας δεν πέφτουν σε αυτή του την παγίδα, δεν γίνονται πόνια του. Αντιδρούν με το να αποδοκιμάζουν αυτή του τη στάση και να μην την ενθαρρύνουν. Κι εγώ προσωπικά αφιερώνω πολλές ώρες συζητώντας μαζί του και βοηθώντας τον να καταλάβει τη λανθασμένη του συμπεριφορά, ακριβώς γιατί πιστεύω πως μια αυστηρή ποινή έχει αντίθετο αποτέλεσμα πολλές φορές από το επιθυμητό και στη συγκεκριμένη περίπτωση ο θύτης την χρησιμοποιεί ως μέσο αυτοπροβολής. Σε καμία περίπτωση όμως δεν θυσιάζω την ασφάλεια και πρέμια των τετρακόσιων μαθητών μου για κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις. Σε συνεννόηση με τους ίδιους και τις οικογένειές τους έχουν οικειοθελώς μεταγεγραφήσει σε άλλο σχολικό περιβάλλον, για να τους δοθεί η ευκαιρία για μια καινούρια αρχή, αποφεύγοντας έτσι τον όποιο στιγματισμό. Κι αυτό γιατί δεν έχω σταματήσει να τονίζω ότι ο εκφοβισμός

δεν περνάει στο σχολείο μας , και σε τέτοια περιστατικά είμαστε όλοι εκεί, ενωμένοι/αγκαλιασμένοι για να καταπολεμήσουμε το φαινόμενο. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να ξέρουν τα παιδιά ότι κανένας δεν είναι μόνος, κι ο εκφοβισμός δεν έχει θέση στο σχολείο μας, γιατί θα τον σταματήσουμε εμείς, οι καθηγητές, θα τον σταματήσουν τα ίδια τα παιδιά, οι μαθητές μας.

Στόχος μας είναι, όσο είμαστε στο σχολείο μας, να νιώθουμε ευτυχοιμένοι και ότι δεν είμαστε μόνοι μας, αλλά έχουμε γύρω μας ανθρώπους -τους καθηγητές μας και τους συμμαθητές μας- που πραγματικά νοιάζονται για μας. Γιατί για μας καλό σχολείο θεωρείται- όχι μόνο αυτό που διαφυλάτει τους γνωστικούς μας ορίζοντες- αλλά αυτό που δεν έχει περιστατικά bullying, το σχολείο στο οποίο υπάρχει αλληλοβοήθεια, που ο μαθητής αισθάνεται όχι μόνο ασφαλή, αλλά κομμάτι αυτού του χώρου, μέσα στον οποίο αποκτά υπόσταση, νόημα και περιεχόμενο η ζωή του, ακριβώς γιατί περιτοικίζεται από φίλους και ανθρώπους με τους οποίους μπορεί να συζητήσει και να μοιραστεί ό,τι τον απασχολεί ή τον προβληματίζει. Κι ένα τέτοιο σχολείο μπορεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς για την υπόλοιπη ζωή μας.

Το σχολείο μας λοιπόν σε αυτό το κομμάτι έχει δουλέψει πάρα πολύ με δράσεις ανάλογες με τη σημερινή. Φροντίζουμε όλα αυτά τα χρόνια να προσφέρουμε στα παιδιά μας σωστή ενημέρωση πραγματοποιώντας ημερίδες με το «Χαμόγελο του Παιδιού» και τη «Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος». Στόχος μας άλλωστε είναι κυρίως η πρόληψη. Και για αυτό τολμάω να πω πως είμαστε από τα πιο ασφαλή σχολεία. Βέβαια δεν σταματάμε εδώ, έχουμε να κάνουμε πολλά ακόμα.

μπορεί να γίνει μια μεγάλη επιτυχία, αλλά σταμάτησε απότομα λόγω κορωνοϊού. Μόλις όλα φτιάξουν, θα συνεχίσουμε ακάθεκτοι, θα το κάνω περιοδεία και θα το φέρω και στο Πέραμα ή κάπου εκεί κοντά. Δίνουμε ραντεβού από τώρα! Συνεχίζονται, βέβαια, αμείωτες οι ευθύνες στην Περιφέρεια Αττικής, όπου εκλέχτηκα και διατελώ τομεαρχικό πολιτισμού. Είναι δημιουργικά ενσασχολημένοι, τελικά. Μου αρέσει περισσότερο απ' ό,τι φανταζόμουναι και έτσι έχω πολλά σχέδια και γι' αυτό το πόστο. Ας πούμε την δημιουργία ενός φεστιβάλ που θα βρίσκει και θα αναδεικνύει νεοελληνικά θεατρικά έργα και θα προτρέπει νέους συγγραφείς να δοκιμαστούν.

Αφού σας ευχαριστήσω για την τιμή που μας κάνατε να αφιερώσετε χρόνο για την συνέντευξη στην εφημερίδα του σχολείου μας, θα ήθελα δύο λόγια ή μία συμβουλή, αν μπορούσε να το θέσουμε έτσι, στα νέα παιδιά και φυσικά στους μαθητές του 1ου ΕΠΑ.Λ. Περάματος, που σας ακολουθούν και σας αγαπούν.

Η συμβουλή μου είναι «την ίδια στιγμή που αγωνιούν για αυτό που δεν έχουν, να νιώθουν ευγνωμόνες γι' αυτό που έχουν!»

Επιμέλεια Άρθρου ΜΥΡΙΑΜ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ (Β4)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Οι έξυπνες βόμβες

Ένα κομμάτι είναι, πάτσέ το επιτέλους Ένα κόκκινο κομμάτι σε χωρίζει από την τεράστια πηδού της ευκαιρίας που νύχου που θα σκορπίσει. Μην νοιάζεσαι, δεν φταις εσύ. Οι άλλοι φταίνε που θέλουν να διεκδικήσουν την ελευθερία άποψης, σκέψης και τη δημοκρατία. Οι τρελοί ονειροπόλοι, που φανταζονται ένα καλύτερο αύριο. Τα παιδιά που κάνουν όνειρα για το μέλλον τους, αμέριμνα. Φταίει η φύση, που ανάλογα με την εποχή βαθίζει κι άλλοτε μετατρέπεται σε μελαγχολικό τοπίο κι άλλοτε ανθίζει και μοσκομυρίζει η πλάση. Οι συνθέτες είναι υπεύθυνοι, γιατί γράφουν υπέροχα όσματα και ο κόσμος διασκεδάζει, χαμογελάει και τραγουδά. Η αγάπη έχει μεγάλο μερίδιο ευθύνης, γιατί δημιουργεί οικογένειες και παιδιά κι αυτό δημιουργούν νέες οικογένειες και ο κόσμος αυξάνεται. Όλα αυτά ανόσια για εσένα και χωρίς σκοπό. Γι' αυτό σου λέω, πάτα το κομμάτι κι άσε τις έξυπνες βόμβες να σκορπίσουν τη λήθη, το αίμα, τον ξεριζωμό και την μοναξιά.

ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΛΑΚΑΚΟΥ (Γ΄ ΝΟΣ.)

ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

συνέχεια...

Στο σχολείο μας λειτουργεί και φέτος ο θεσμός της μαθητείας σε τρεις ειδικότητες: Κομμωτικής τέχνης, Αισθητικής τέχνης και Νοσηλευτικής. Οι μαθητευόμενοι πτυχιούχοι ΕΠΑ.Λ. εργάζονται τέσσερις (4) μέρες την εβδομάδα σε κάποιο φορέα-εργοδότη (που έχει βρει το σχολείο μας ή ο ΟΑΕΔ) και μία (1) ημέρα παρακολουθούν ένα κύκλο εργαστηριακών μαθημάτων στα εργαστήρια του 7ου ΕΚ Πειραιά στο κτήριο του 1ου ΕΠΑ.Λ. Περάματος με απώτερο στόχο την απόκτηση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Ειδικότητας και Κατάρτισης επιπέδου 5. (με εξετάσεις στον ΕΟΠ-ΠΕΠ). Στη διάρκεια της εκπαίδευσής τους λαμβάνουν το 75% του μισθού ανειδίκευτου εργάτη (21,78 ευρώ καθαρά την ημέρα) και τους παρέχεται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη και περίθαλψη.

Μαθητεία λοιπόν σημαίνει: αξιοπρεπέστατο εισόδημα + επιπρόσθετες εξειδικευμένες γνώσεις + 9μηνη προϋπηρεσία + ευκαιρίες καριέρας + πτυχίο επιπέδου 5.

Αυτή τη φορά απευθυνθήκαμε στους υπεύθυνους καθηγητές της μαθητείας τον κο Πολίτη, Υποδιευθυντή του 1ου ΕΠΑ.Λ. Περάματος, την κα Βότση, υπεύθυνη μαθητείας στον Τομέα της Κομμωτικής και τον κο Σκουμπάρη, υπεύθυνο μαθητείας στο Τομέα Αισθητικής, προσεγγίζοντας κι από τη δική τους σκοπιά το συγκεκριμένο θέμα. Ακολουθεί η συνέντευξη με τον κο Σκουμπάρη.

Τα οφέλη της μαθητείας για τους μαθητευόμενους είναι πολλά. Ποιο θεωρείτε πιο σημαντικό;

Το πιο σημαντικό όφελος της μαθητείας είναι η επαγγελματική εμπειρία που αποκτούν οι μαθητές μας. Έτσι τελειώνοντας τη μαθητεία έχουν μία πολύτιμη εννιάμηνη επαγγελματική εμπειρία, με τη βοήθεια της οποίας μπορούν να αναζητήσουν δουλειά κάπου άλλου, στον τομέα τους φυσικά. Επίσης πολύ σημαντικό όφελος είναι και η απόκτηση πτυχίου επιπέδου 5 το οποίο με βάση το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων αντιστοιχίζεται με Πανερωπαϊκά προσόντα κάτι που δίνει τη δυνατότητα στους αποφοίτους της μαθητείας να αναζητήσουν δουλειά και στο εξωτερικό.

Η μέχρι τώρα εμπειρία σας δείχνει ότι οι μαθητές μας μπορούν επάξια να σταθούν ολοκληρώνοντας τις σπουδές τους στο ΕΠΑ.Λ. σ' έναν επαγγελματικό χώρο;

Ναι, οι μαθητές μας μπορούν με πολλές αξιώσεις να σταθούν σ' έναν επαγγελματικό χώρο, γιατί πέρα από το ήθος που διαθέτουν, έχουν και μία αξιόλογη τεχνική κατάρτιση.

Εσείς είσατε υπεύθυνος της μαθητείας στον Τομέα της Αισθητικής. Οι εργοδότες αυτού του χώρου κρατούν τους μαθητευόμενους και μετά το πέρας της μαθητείας; Αν ναι, σε τι ποσοστό;

Κοιτάζτε, το ποσοστό κυμαίνεται περίπου στο 30%-40%. Υπολογίστε πως οι εργοδότες κρατούν 3-4 παιδιά στα δέκα και μετά το πέρας της μαθητείας, κάτι που αποτελεί ένα αρκετά αισιόδοξο μήνυμα και για τα παιδιά που επιλέγουν τη μαθητεία - καθώς τους δίνεται ένα πολύ καλό κίνητρο για να την παρακολουθήσουν- αλλά και για τη συνέχιση του ίδιου του θεσμού.

Εσείς ως καθηγητής τι έχετε αποκομίσει από τη μαθητεία; Τι έχετε κερδίσει;

Καταρχήν, έχω κερδίσει την ηθική επιβράβευση ότι βοήθησα τους μαθητές μου να ξεκινήσουν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Είχα πάντα ένα κρυφό πόθο: να δω τους μαθητές μου να δουλεύουν πάνω στο αντικείμενο που έχουν επιλέξει και σπουδάσει. Πριν τη μαθητεία συναντούσα μαθητριά μου να δουλεύουν σε καφετέριες, σε βενζινάδικα σε οτιδήποτε άλλο εκτός από αυτό που ονειρευτήκαν να ακολουθήσουν στην επαγγελματική τους ζωή. Η μαθητεία λοιπόν, βοήθησε να εκπληρωθεί αυτός ο κρυφός μου πόθος και να νιώσω κι εγώ την ικανοποίηση πως όλα αυτά που τους δίδαξα δεν πήγαν χαμένα: ούτε οι γνώσεις που τους μετέδωσα, ούτε τα όνειρα των μαθητών μου που «έφαγαν» δύο χρόνια στα θρανία για να τα πραγματοποιήσουν. Τώρα με τη μαθητεία μπορούν πιο εύκολα να βρουν δουλειά -λόγω της προϋπηρεσίας που έχουν αποκτήσει- και υπάρχουν, όπως προανέφερα, και εργοδότες που τους κρατούν στις επιχειρήσεις τους μετά την ολοκλήρωσή της. Άρα βοηθάμε με τη

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Λένα Σοφία, Μανωλή Μιχαέλα, Νταουτά Σταυρούλα, Στασινός Χάρης, Τσιριγώτη Νικολέτα-Μαρία, Τζανοπούλου Ιωάννα, Σολωμός Αντώνης, Μαρία Μιχαλακάκου, Μύριαμ Χρονοπούλου, Ιωάννα Σπηλιωπούλου

Οι κρυφές σιέγεις μιας

ΚΟΡΩΝΟΪΟΠΛΗΚΤΗΣ

«ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΗ!»

Κλεισμένη μέσα στο σπίτι ακόμα μια μέρα μπερδεμένη, κουρασμένη γυρίζω γύρω γύρω και δεν ξέρω τι να κάνω. Αλήθεια πόσες ημέρες έχουν περάσει από τότε που άρχισε το δεύτερο lock down? Νομίζω πως ήταν 7 Νοεμβρίου που έκλεισαν τα σχολεία. Έχω χάσει την αίσθηση του χρόνου οι μέρες περνούν χωρίς να τις καταλαβαίνω, κοιτάζω έξω από την μπαλκονόπορτα του δωματίου μου τον ήλιο που λάμπει. Τι όμορφο Κυριακάτικο πρωινό! Αν ήταν αλλιώς οι συνθήκες, σήμερα θα πηγαίναμε βόλτα στην Πειραιϊκή για καφέ, κοντά στην θάλασσα. Αχ! Πόσο μου λείπει ένας ξένοιαστος περίπατος χωρίς να υπάρχει αιτία για την έξοδο και μήνυμα στο 13033.

Το αδιόρατο πέταγμα ενός σπουργιτιού μου αποσπά την προσοχή και με βγάζει από τις σκέψεις. Μα τι κρατά στο στόμα του, ψυχουλάκια? Δεν βλέπω και πολύ καλά όμως αυτή η εικόνα μου θυμίζει το ποίημα του Διονύσιου Σολωμού «Ελεύθεροι πολιορκημένοι» «λαλεί πουλί παίρνει σπυρί κι η μάνα το ζηλεύει», ναι ζηλεύω το σπουργίτη που ελεύθερο πηγαίνει εδώ και εκεί χωρίς να δίνει λογαριασμό σε κανένα και ζηλεύω την ελευθερία του την ανεμελιά του. Ναι είμαι σε κατάσταση πολιορκίας, φυλακισμένη μέσα στο σπίτι μου, πολιορκημένη από έναν εχθρό που δεν βλέπω και γνωρίζω ελάχιστα.

Και όμως αυτός ο αόρατος εχθρός είναι παντού όπου και να γυρίσω ακούω γι' αυτόν. Στο σπίτι, στην τηλεόραση, στις εφημερίδες, στις συζητήσεις με τους φίλους μου έχει εισβάλει στις ζωές μας ανατρέποντας τα πάντα. Τίποτα δεν είναι το ίδιο όπως ήταν πριν. Όλα έχουν αλλάξει, η καθημερινότητά μας είναι διαφορετική, οι συνθήκες μας έπρεπε να αλλάξουν για την δική μας προστασία.

Ναι είμαστε όλοι πολιορκημένοι κλεισμένοι μέσα στα σπίτια μας και στον μικρόκοσμο που περιλαμβάνει την οικογένεια μας, μακριά από όλους και από όλα, συνειδητά όμως και με δική μας θέληση. Μια θυσία που κάνουμε όλοι για το γενικό

καλό, γιατί μόνο έτσι μπορούμε να πολεμήσουμε αυτόν τον "εχθρό" που απειλεί όλους όσους αγαπάμε και εμάς τους ίδιους.

Είναι όμως πολιορκημένος αυτός που μπορεί με ελεύθερη σκέψη και βούληση να αποφασίζει τον εγκλεισμό του στο σπίτι ώστε "ο εχθρός" να μην μπορεί να του κάνει κακό. Όχι δεν είναι, είναι πνευματικά ελεύθερος, αφού μπορεί να αντιστέκεται και να αγωνίζεται ενάντια σε ό,τι τον απειλεί, σαν τους ελεύθερους πολιορκημένους του Διονύσιου Σολωμού που παρά τις κακουχίες και την πείνα υπερβαίνουν τους εαυτούς τους και συνειδητά αποφασίζουν την έξοδο από το Μεσολόγγι την Κυριακή των Βαΐων 10 Απριλίου 1826, μια πράξη που φανερώνει το μεγαλείο της ψυχής τους, καθώς, ενώ ήξεραν πως ήταν μάταια αυτή τους η προσπάθεια, παρ' όλα αυτά την τολμούν, γιατί πιστεύουν ότι είναι προτιμότερο να πεθάνουν ελεύθεροι για την Πατρίδα τους, παρά να ζήσουν και να πεθάνουν σκλαβωμένοι.

Ξαφνικά συνειδητοποιώ πως το μυαλό μου κάνει περιέργους συνειρμούς. Πώς είναι δυνατόν το πέταγμα ενός πουλιού να μου μνήσσει τέτοιες σκέψεις; (φαινόμενο των καιρών, θα μου πεις!) Μήπως προσπαθώ να βρω κάποιο αισιόδοξο μήνυμα μέσα στις δύσκολες καταστάσεις που ζούμε, και αν ναι, πιο είναι αυτό;

Πιστεύω πως το αισιόδοξο μήνυμα που κρύβεται μέσα σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς δεν είναι άλλο παρά μόνο αυτό: οι άνθρωποι οφείλουμε στους εαυτούς μας να μην κάνουμε πίσω στις δυσκολίες, να μαχόμαστε με όλες μας τις δυνάμεις να πετύχουμε τους στόχους μας και να θυμόμαστε πάντα πως είμαστε ελεύθεροι να πάρουμε όποια απόφαση θέλουμε εμείς.

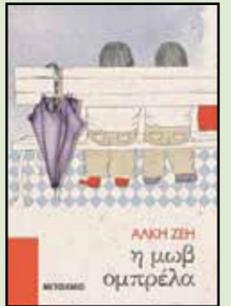
Επιμέλεια Άρθρου
ΜΙΧΑΕΛΑ ΜΑΝΩΛΗ (Γ' ΝΟΣ.)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Η μωβ ομπρέλα

Η μωβ ομπρέλα είναι ένα υπέροχο, τρυφερό και μαγευτικό μυθιστόρημα της γνωστής συγγραφέας Άλκη Ζέη, για μικρούς και μεγάλους αναγνώστες. Η Άλκη Ζέη μας έχει χαρίσει μέσα από την απολαυστική της γραφή, την ταύτιση, την ζωντάνια, ακόμα και την σκέψη του βιβλίου. Στη συγκεκριμένη ιστορία παρουσιάζει με παραστατικότητα και αγάπη μία παρέα μικρών παιδιών πριν τον πόλεμο του 1940. Και πιο συγκεκριμένα μιλά για την ζωή ενός δεκάχρονου κοριτσιού της Ελευθερίας ή αλλιώς Λέτρω, όπως την φώναζαν τα δίδυμα μικρότερα αδέρφια της, η οποία έμενε μαζί με την οικογένειά της στο Μαρούσι. Η Ελευθερία σιχαίνεται τις "γυναικείες" δουλειές, ενώ τρελαίνεται για ό,τι δεν εγκρίνει ο πατέρας της, όπως να διαβάσει ή να πηγαίνει στο θέατρο. Πάνω από το σπίτι τους, ζει ένας καλός τους φίλος Γάλλος ο κύριος Μαρσέλ, που έχει υπό την προστασία του τον ανιψιό του τον Μπενούα, ο οποίος γίνεται ακώριστος φίλος των παιδιών. Αν και δύσκολη η εποχή, τα παιδιά τότε ήταν ευτυχισμένα. Περνούσαν ώρες παίζοντας έξω ξεγνοιασιά με τα λιγοστά τους παιχνίδια όπως σβούρες, σχοινάκι, γιογιο, και πατίνια. Ένωσαν ευχαριστημένα με αυτά που είχαν. Ακόμη είχαν ένα πλεονέκτημα που σήμερα τα παιδιά δεν έχουν και αυτό είναι η φαντασία. Με την φαντασία μπορούσαν και διακωμωδούν ιστορίες που θα ήθελαν να έχουν συμβεί, με την βοήθεια πάντα μιας μωβ ομπρέλας. Όλη την ιστορία την αφηγείται στο τέλος αυτό το μικρό κορίτσι που γιαγιά πια την διηγείται στα εγγόνια της, για να δείξει έμπρακτα μέσα από αυτό την αλλαγή των εποχών και ότι αυτή η αθωότητα των μικρών παιδιών δεν υπάρχει σήμερα. Μέσα από αυτήν την καταπληκτική ιστορία της Ζέη, μπορούμε να μοιραστούμε τις συγκλονιστικές στιγμές και αναμνήσεις αυτών των παιδιών που θα μείνουν πάντα χαραγμένα στο μυαλό μας.

Επιμέλεια Άρθρου: ΙΩΑΝΝΑ ΣΠΗΛΙΩΠΟΥΛΟΥ (Α3)

μαθητεία πολύ αποτελεσματικά το ξεκίνημα, τουλάχιστον, της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των παιδιών μας. Επίσης εγώ προσωπικά, έχω μία πιο άμεση επαφή με την αγορά εργασίας, ξέρω τι γίνεται «έξω», κι αυτό με βοηθάει στο έργο μου στην τάξη, γιατί ξέρω ποιοι τομείς του επαγγέλματός μου «τραβάνε» και ποιες είναι οι απαιτήσεις τους. Μάλιστα έχουν υπάρξει επιχειρήσεις που δέχτηκαν να μας κάνουν δωρεάν σεμινάρια πάνω σε καινούριες τεχνικές, πράγμα που διευρύνει και τις γνώσεις των μαθητών μου και τις δικές μου. Ταυτόχρονα κάποια πράγματα που δεν μπορούσαμε να τα δείξουμε στα δικά μας εργαστήρια, πήγαμε στις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και τα είδαμε στην πράξη. Γενικά από τη μαθητεία μόνο θετικά μπορώ να δω!

Την ίδια στιγμή ο Κορς Πολίτης τόνισε ότι αυξάνεται η διάρκεια της μαθητείας από εννέα (9) μήνες σε ένδεκα (11), κάτι που σημαίνει αύξηση και της προϋπηρεσίας των μαθητευόμενων. Επεσήμανε μάλιστα πως αυτή η προϋπηρεσία, ανοίγει πόρτες εργασίας σε πολλές περιπτώσεις. Ενδεικτικά στον Τομέα Υγείας που αυτός εποπτεύει, οι δεκατρείς (13) από τους είκοσι (20) μαθητευόμενους βρήκαν αμέσως μετά το τέλος της μαθητείας δουλειά στον ιδιωτικό τομέα. Ταυτόχρονα με το πιστοποιημένο αυτό πτυχίο τους μπορούν με κατατακτήριες -κι όχι πανελλαδικές- εξετάσεις να εισαχθούν σε πανεπιστημιακές σχολές συναφείς του τίτλου

σπουδών τους.

Περισσότερες Πληροφορίες στο:

<http://1epal-peram.att.sch.gr/mathiteia/>

Επιμέλεια Άρθρου: ΙΩΑΝΝΑ ΤΖΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ, ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ (Β4/ΒΥΓ.)

Στήλη ΓΕΛΙΟΥ

Λούσητκα με Johnson & Johnson, έβαλα Moderna ρούχα και πήγα να πω μερικές παγωμένες (-70°C) Pfizer... αλλά μέθισα και είδα τον ουρανό με τ' Astra. (2) ένεκα της κατάστασης. Από τότε είμαι χαμένος στο διάστημα με τον Sputnik! Αυτά παθαίνεις όταν δεν σου Covid!!!

